

26 Eylül 1986
26. September 1986
Nummer 92

15 GÜNLÜK GAZETE
Redakt.: Moltkestr. 45
4100 Duisburg 1
Tel: 0203/34 03 97
Tlx: 855705 inmed d

Türkiye Postası

F.ALMANYA: 2,50 DM
FRANSA: 7.- FF
BELÇİKA: 50.- BF
HOLLANDA: 3.- G
İNGİLTERE: 70 Pence
DANİMARKA: 10.- KRN
İSVEÇ: 8.- KRN
AVUSTURYA: 20 S
İSVİÇRE: 2,5 Sfr

Postvertriebsstück Gebühr bezahlt 1 H 13 19 D

Yasaklar altında sandık başına

- 28 Eylül seçimleri Türkiye politik hayatında önemli bir kilometre taşı olarak değerlendiriliyor

● Yazısı Sayfa 3'de

Ekmek ve hak dilekçesi 17 Eylül'de imzaya açıldı

"Ekmek ve Hak Dilekçesi" lekçesi'nin Türkiye'de yaşa- dilekçenin cumhurbaşkanı

"Türkiye'de Demokrasi ve İnsan Hakları Forumu" Frankfurt'ta toplandı

Adaletsizliğe karşı adaletin, dayatmaya karşı özgürlüğün, düşmanlığa karşı kardeşliğin çağrısı yayınlandı

Bonn'da basın toplantısı yapıldı

FAC'in saygın sayılab, sendikacı ve sanatçıları 12 Eylül günü Bonn'da bir basın toplantısı düzenledi.

● Yazısı Sayfa 4'de

Türkiye Aydınları ile Dayanışma Girişimi'nin çağrısı ile Frankfurt'ta "Türkiye'de Demokrasi ve İnsan Hakları Forumu" toplandı. Çok sayıda aydın, yazar, sendikacı ve göçmen örgüt yöneticisi foruma katıldı.

Türkiye'den gelen "Çağdaş Gazetesi"

teciler Derneği" Başkanı Ahmet Abakay ve "İnsan Hakları Derneği" Başkanı Nevzat Helvacı kendi adlarına birer konuşma yaptılar. Çok sayıda tanınmış kişinin mesaj gönderdiği forum sonuç duyurusu ile noktalandı.

● Yazısı Sayfa 4'de

Stockholm'de başarı

Avrupa'nın güvenliği için yapılan anlaşma silahsızlanma için yeni olanaklar sağlıyor

Stockholm'de 35 ülkenin temsilcilerinin katılmasıyla gerçekleşen Avrupa'da Güven Verici Önlemler ve Silahsızlanma Konferansı uzun görüşmelerden sonra silahsızlanma görüşmelerinde dönüm noktası yaratacak olumlu bir sonuç belgesini

tavrının çıkmasında önemli rol oynadığı bu belge ABD'nin "Sovyetler denetimine izin vermiyor. Bu nedenle silahsızlanma gerçekleşemez" gibi iddialarını çürütüyor. Stockholm Konferansı'nda elde edilen bu başanın silahsızlanma görüşme-

Barış

özveri istiyor

Barış hareketinin 11 Ekimde Hasselbach'ta yapacağı büyük yürüyüşe DGB de çağrı yaptı. Ayrıntılı bilgi gelecek sayımızda.

17 Eylül'de imzaya açıldı

"Ekmek ve Hak Dilekçesi" 17 Eylül günü ilk imzayı atan Aziz Nesin tarafından kamuoyuna açıklandı. İstanbul, Ankara ve İzmir'de sürdürülen 5 aylık bir çalışmanın ürünü olan "Ekmek ve Hak Di-

lekçesi"nin Türkiye'de yaşanan kötü gidişe karşı herkes tarafından imzalanabileceğini ve ilk aşamada 10 bin ulaşmasının hedeflendiğini söyleyen Aziz Nesin yerleri imza toplandıktan sonra

dilekçenin cumhurbaşkanı, başbakan, TBMM ve mecliste üyesi bulunan partilerin genel başkanlarına verileceğini söyledi.

● Yazısı Sayfa 3'de

Verici Önemli ve Silahsızlanma Konferansı uzun görüşmelerden sonra, silahsızlanma görüşmelerinde, dönüm noktası yaratılabilecek olumlu bir sonuç belgesi onaylandı.

Bu belgeye göre Atlantik'ten Ural'lara kadar uzanan tüm Avrupa kıtası üzerindeki askeri hareketler karşılıklı denetlenilecek. SSCB'nin olumlu

izin vermiyor. Bu nedenle silahsızlanma gerçekleştirilemez" gibi iddialarını çürütüyor. Stockholm Konferansı'nda elde edilen bu başının silahsızlanma görüşmelerinde de sağlanabilmesi, atom denemelerinin durdurulması için başlı güçlerine önemli görev düşüyor.

● Yazısı Sayfa 9'da

Pro Asyl'ün kurucuları arasında Herbert Leuninger de var.

Ölçü

DİKKATLER haftalardır 28 Eylül seçimleri üzerinde toplandı. 67 ilin yalnız 11'inde yapılan seçimler bir genel seçim kadar ilgi çekiyor. Bu ilgi yersizdir, seçimler gereğinden fazla önemsenmiştir, diyebilir miyiz? 28 Eylül seçimleri parlamentoda azınlık-çoğunluk dağılımını değiştirmeyecek, hükümetin dayandığı mutlak çoğunluğu ortadan kaldıramayacak. O halde bu kadar üzerinde durmak yersizdir, denilebilir mi?

ARA seçimlere gösterilen ilgi bundan önceki seçimlerin sahteliğinin işaretidir. Kamuoyu ara seçimlere gösterdiği ilgi ile 83 Kasım'da yapılan sözümona parlamento seçimleri hakkındaki yargısını da açıklamış oldu. Ara seçimlerin kazandığı ağırlik Kasım 1983 seçimlerinin ve o seçimle oluşan parlamentonun millî iradeyi yansıtmaktan ne kadar uzak olduğunu bir kere daha ortaya koyuyor.

28 EYLÜL seçimlerinin sonuçlarını nasıl değerlendirebiliriz? Hemen her yerde yalnız bir tek milletvekili seçileceğinden hangi partinin kaç tane milletvekili çıkardığına bakarak karar vermek yanıltıcı olur. ANAP ve T. Özal elbette seçim sonuçlarını milletvekili sayılarını karşılaştırarak değerlendirmek isteyecektir. Ne var ki bugün yapılacak bir genel seçimde sonucun nasıl olacağını bilmek istiyorsak partilerin aldıkları oy oranlarına bakmak daha isabetli sonuçlar verir.

ANAP oy oranını korudu mu, koruyamadı mı? Asıl üzerinde durulması gereken nokta budur.

KASIM 1983 seçimlerinden bu yana üç yıl geçti. Bugün artık 83 seçimlerinin demokratik seçimler olduğunu savunan kimsede kalmadı. Peki 28 Eylül seçimlerinin demokratik bir ortamda yapıldığını, demokratik seçimler olduğunu ileri sürebilir miyiz?

SHP, DYP, DSP ve RP, yani muhalefetteki dört önemli parti Türkiye'deki rejime demokrasi denemeyeceğini vurguladılar. Demokrasiyi kazanmak için mücadele etmek gerektiğini söylediler. Bu partilerin aldıkları oy toplamı seçmenin önemli bir bölümünün bu yargıyı paylaştığını, vatandaşın bu rejime demokrasi demeye ilinin varmadığını gösterecektir.

Türkiye Postası

Devamı 2. Sayfada

Thyssen işçileri 20 Eylül günü Duisburg'da bir süre iş bırakılar

Foto: Manfred Scholz

Tersane ve çelik işçileri toplu sözleşme için harekete geçtiler

Federal Almanya'nın denize kıyısı olan eyalet başbakanlarının Bremen'de yaptıkları toplantıda gemi inşası alanında büyük kısıtlamalara

girmekte kararlı çıkmaları üzerine tersane işçileri protesto eylemleri düzenlediler. Çelik sanayinde de patronların toplu iş sözleşmelerinde çok dü-

şük ücret zammı önermelerine tepki olarak 10 binden fazla işçinin katıldığı uyan grevleri düzenlediler. Thyssen işletmelerinde çalışan binlerce

işçi Duisburg'da bir süre iş bıraktı. Tersane ve çelik işçileri işyerlerini ve sosyal konumlarını korumak için direnmeye kararlılar.

"Pro Asyl, sığınma hakkı için" adlı dernek kuruldu

Federal Almanya'da sığınma hakkına yönelik saldırıların yoğunlaşması, seçimlere konu edilmesi üzerine insan hakları örgütleri, kiliseler ve hayır kurumları yöneticileri biraraya gelerek bir örgüt kurdu.

● Yazısı Sayfa 5'de

BU SAYIDA

Kalıcılık yönünde güçlenen eğilim 6. sayfada

İşteçte göçmen işçi sorunları toplantısı yapıldı 6. sayfada

"Sıcak takip" ve dış politika (Enis Coşkun) 7. sayfada

Terörle mücadele mi devlet terörü mü? 8. sayfada

Reagan'a selam, kölelik anlaşmasına devam (Filiz Kardam) 9. sayfada

Ruhi Su'yu anlamak (Sümeysra Çakır) 11. sayfada

Ölçü

Başı 1. sayfa

NASIL ki üç yıl önceki göstermelik parlamento seçimleri milli iradeyi yansıtmaktan uzak idiye baskı ve yasaklar altında 28 Eylül seçimleri de milletin iradesini yansıtmaz.

ÖYLE bir ortamda seçime gidildi ki, Türk-İş'in miting düzenlemesi, işçilerin meydandara istek ve görüşlerini dile getirmeleri yasak. Fakat Amerikan Başkonsolosunun gazetelere beyanat vererek Amerikan hükümetinin Türkiye'deki seçimlerden ne beklediğini, hangi partinin kazanmasını istediğini açıklaması serbest. Öyle bir ortamda seçime gidildi ki, muhalefet partilerinin seçim mitingleri, sürekli siyasi polis tarafından filme alınıyor, polisler mitinglerde her gözlerine kestirdikleri vatandaşın poz vermesini çekiyor. Öyle bir ortamda seçime gidildi ki, Özel halkı "**bize oy vermezsiniz terör yeniden başlar**" diye açıkça tehdit ediyor. ANAP adanmış hükümetin olmanın verdiği imkanları seçmeni kandırmak için fütursuzca kullanıyor.

SEÇİM sonuçları nasıl olursa olsun, bütün olumsuz şartlara rağmen yalnızca seçim kampanyasının kendisi bile dikta rejiminin duvarlarını çukürsünemeyecek çatlaqlar yarattı. Bu duvarları devirip ülkemizi demokrasiye kavuşturacak olan halk yığınlarını hareketlendirdi.

ACİM diyen insanları yalan söylüyorsun diye kovan Özal'ın boyunca düşüncünü alacağı günler uzak değildir.

Türkiye Postası

BAŞSAĞLIĞI

Dememişizin kurucularından ve ilk denetleme kurulu üyelerinden

Ökçes Çiçek'

(13.1945 - 16.8.1986)

bir trafik kazasında kaybetmişizi üzüntüyle öğrenmiş bulunuyoruz.

Ailesine ve tüm yakınlarına başsağlığı dileriz.

Recklinghausen Türk İşçi Derneği

TEMSİLCİLERİMİZE ÖNEMLİ DUYURU

Posta kanalıyla gazetemize ödemede bulunan temsilcilerimizin veya abonelerimizin bundan böyle bu yolla ödeme yapmalarını önemle rica ederiz. Lütfen aşağıda yazacağımız banka hesabımıza ödeme yapınız.

Hesabın adı: Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität e.V.

Banka adı: Sparkasse Duisburg-Kaisersberg

BLZ: 350 500 00

Konto Numarası: 219-004090

OKUYUCU POSTASI

Bir şişe viski ve trafik polisi

İzin alının gelmesiyle Türk bocalı başını her sen olduğu gibi buyl da **Bulgar yollarında ölüm kol geziyor, pasaport, vize, ehliyet tatanasını** kendi kafaları ve üsluplarına gurbetçilere anlatmaya çalışıyorlar.

Ben de gurbetçi bir işçi olarak yıllardır ülkeme gider gelirim. Nedenise boyalı basının anlatılmakla, Bulgar zulmünü, göremedim.

— Gurbetçi içmiş anavatanı on kilometre kala azraila karşılaştı.

— Azrail: E-5 karayolunda kol geziyor.

— Bir gurbetçi ailesi evine kavuşamadın azraila buluştu vs.

Anlatıyor, yazıyor... Hürriyet'in dinlemeye kampları gurbetçilerle eyle. Hızır servis anında kaza yerinde... Aynı hikayeleri yıllardır okuyor dinleriz.

Kazaların yüzde 99'unun ağır hı, yanlış araç sollama, dikkat-

sizlik, uykusuzluk ve yorgunluk-tan kaynaklandığını herkes bilir. Eğer bocalar basın bülleteni bu yolları araç kullandılarla kazaları, çok olduğu bulgeleri Yugoslavya, İtalya ve Türkiye olduğu çok iyi bilimler. Onları hangi yollarla rüşvet, yolsuzluk var, hangi yollarla kadınlar satılır çok iyi bilimler.

Soralım herşeyi kendilerinin bildiğini sanan bu güzel yazılara. Sen hiç hayatında gurbetçilere işçi düştün mü? Bulancı oldun mu? Hayvan muamelesi gördün mü? Yüzlerce dererelele kaçığın karşısında demire su verdin mi? Onların hayatını, acısını yaşadın mı? Acaba bir gün de bizim gibi yaşar mısın ölümün kol gezdiği yollarda? Turist değil, işçi olarak.

Bizim bülleten yıllardır kafaya takmamız Bulgar zulmünü sakız niyetine çığırıyoruz. Nasıl anlatıcaz ülkemizin içinde bulunduğumuz ekonomiyi, hayat pahalılığını, ahlaaksızlığı, her türlü dolabın nasıl döndüğünü? İstediğin, ahlaaksızlığı, hırsızlığın en yüksek boyutlara çıktığını.

Ya Bulgar zulmü, ya Yunan, Rum gaddarlığı. Başka sakız bilmezler bunlar. Milik birliktir nasıl sağlanır? Halk nasıl uyutulur iyi bilimler. Ama geçmiyor artık. Bu çamlar çoktan baktaklar oldu.

Reagan'ın Rambo su filmlede **Afrika'ya sosyalizmi** bulur da da yaza köşelerinde. Güneş sıvama harca tutuluyor.

Trafik kazalarında en ön safardayız. Çok ölümlemede **Afrika'ya** iş yapıyoruz. Sayın bülleten neden bunları görmekten geliyor.

Ama önlendi **Aysel'i** kurtarıcazlar. Ya bideki **Ayseller**, Fatmalara ne olacak?

Unut/Paris

ABECE

Merhaba öğretmenler, merhaba dostlar... "ABECE bu ilk sayısını, yaşamını halkımızın eğitimine ve aydınlık günlere ulaşmasına adanmış, bir bölümü aramızda olmayan, bir bölümü bu uğurda şehit düşmüş, bir bölümü de binbir güçlük içinde ve en ters koşullarda özveriyle çalışan tüm öğretmenlere sunar." diyerek Nisan 1986'dan bu yana eğitim yaşamına girmiş olan ABECE, ayık eğitim, kültür ve sanat dergisi, Türkiye öğretmen hareketi kadroları tarafından çıkarılıyor.

Danışma Kurulu üyeleri arasında Ali Bozkurt, İlhan Alkan, Rüştü Apaydın, Cemil Çakır, Mustafa Ekmekçi, Mustafa Gazalci, Sezal Kaynak, Öner Yağcı, Reha İvan, Hasan Ürel ve daha nice baş, özgürlük ve demokrasi savayıcı öğretmenler var. Derneğin amaç ve niteliğini, yine ABECE'den alıntılarla tanıyalım. İşte çıkış başyazısından birkaç tunc:

"Son yıllarda toplumumuzun büyük bir kesimi üzerinde öyle bir alindır geçirildi ki, belini doğrultması aşıksın. Ne yaparsınız ki yaşam devam ediyor. İnsanlar yiyip içiyor, çocuklar okula gidiyor, öğretmenlerin azımsanmayacak bir bölümü işsiz, aç, damda ve yurt dışında da olsa büyük çoğunluğu görevlerini başında ve de 24 Ocak'ın felsefesine uygun insan tını yetiştirmek için çalışmaya zorlanıyor.

Öğretmen suskun, öğretmen örgütsüz, öğretmen ezik, ama, öğretmen umutlu, öğretmen dünyada örgütli olmayan tek ülkenin öğretmeni olmaktan ezikliği taşıyor, hem de kendi suçlu olmadığı halde. İşte bu durumda düşürülen öğretmene ülkenin eğitimi yaptırmak isteniyor. Doğrudur, öğretmenler bu hale getirilebilir 24 Ocak'ın felsefesine uygun insan tını yetiştirilebilir. Ancak olana kadar mı? Kaldı ki ülkemizde nice iktidarlar bunu denemisti. Başarı oranı hiç de onların istedikleri düzeyde ulaşmamıştır, bundan böyle de ulaşmayacaktır.

...Ülke sorunları çözümlenmede mesleksele sorunların köklü çözümlere kavuşmasının olanaksız olduğu bilincinden hareketle, diyoruz ki: ABECE'nin eğitimin demokratikleşmesine, öğretmenlerin ekonomik ve demokratik taleplerine, köklü sorunların çözümüne getireceği katkı, genel demokrasinin mücadelesinin kazanacağı ırme ile başıyaya ulaşacaktır.

Merhaba öğretmenler, merhaba dostlar..." Türkiye öğretmenlerinin merhabasına, merhaba diyebilmek için şimdiki söz sırası bizde. Öğretmenler, dostlar, haydi dayanışmaya! Abone ol! Abone ol! Yıllık abon 50 DM. Yazışma adresi: ABECE, Ataç sok. 27/5, Yenişehir- Ankara

Bir öğretmen/Marburg

Karamsar değilim

ve yazışmayı anlatmama bile gerek var mı? Ama karamsar değilim...

Cezaeviden koşullar nedeniyle çok kısır olan sosyal yaşamın bazısına katıldım. Metris'te folklor nedeniyle bile falaka çekmişim bile. Ama falaka akıllı çıkarılmaz, folklor ekibi devam ediyordu çalışmalarına. Adana'da zaten yazışma savacı veriliyor. Sosyal yaşamı düşünceye zaman ve koşullar yoktu.

Şimdi acilen iş anıyorum. En azından kendi yükümü sırtlamam gerek. Sağık durumunu kötü sayılmaz. Ufak tefek parayı hastalıklardan saymıyorum artık. O yasanı içinden sağlam kabılabilmek kolay değil. Önemli olan moralinin bozulmaması. Mutlaka yaşanacak taze bir takım olaylar. Ama geçmişteki tecrübeyle olanı canlandırmak, tecrübelerle izin veremeyeceğim moralimin bozulmaması.

F.Almanya'dan bir okur

Kraldan çok kralcı kesilmek

Geçenlerde Türkiye'den izni gelen bir arkadaş telefon etti. Bir anda başladı. İçini dökmeye. Gördüklerine bir türlü inanamamış. Ben de bunları bilmiyorum...

hemen hergün ölümle sonuçlanan zehirlenmeler oluyor. İspirliden birine bu durum daha ne kadar böyle göide diye sordum. Yanıtı şu oldu:

Kraldan çok kralcı kesilmek

SOLDAN SAGA: 1. Monarşi - Lena, 2. Olağan - Çakal, 3. Roma - Alabora, 4. Asa - Amanos, 5. Zan - Fare, 6. Uf - Ski - kaY, 7. Rafael - knrF, 8. Olta - Atval, 9. uzrA - Nal - İto, 10. Maske - neknoK.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1. Moratoryum, 2. oIoS - Fa - zA, 3. Namaz - Fors, 4. Aşa - Asalak, 5. rA - Anket, 6. şnmM - İlan, 7. Laf - An, 8. Çanakakale, 9. Laborant, 10. Ekose - Evim, 11. Nâr - İrato, 12. Alaca - Flok.

Türkiye'de demokrasi ve insan hakları konulu basın toplantısı ve panel çok geniş çevrelerden ilgi ve destek gördü

Adaletsizliğe karşı adaletin, dayatmaya karşı özgürlüğün, düşmanlığa karşı kardeşliğin çağrısı yayınlandı.

13 Eylül 1986'da Frankfurt Nordweststadt Bürger Haus'ta Türkiye Aydınlarıyla Dayanışma Girişimi'nin çağrısı ile Türkiye'de Demokrasi ve İnsan Hakları konulu bir forum yapıldı. Çok sayıda aydın, sendikacı, demokratik örgüt temsilcisi, gazeteci, yazar, sanatçı ve Türkiye'li göçmen işçinin sadece izlemek değil, aktif olarak da katılmak amacıyla bir araya geldikleri forumun diğer bir özelliği de divanda konuşmacı olarak Türkiye'den gelen iki konuşan yer almıştı. SPD ve Aydınlar Girişimi'nin davetisi olarak Federal Almanya'ya gelen Çağdaş Gazeteciler Derneği Başkanı Ahmet Abakay ve Türkiye İnsan Hakları Derneği kurucularından Nevzat Helvacı 12 Eylül'den sonra Türkiye'den bir foruma katılmak üzere gelen ilk konuşmacılardı.

Forum başlamadan önce salona gelen iki konuşan etrafı kendileriyle konuşmak, onları kutlamak amacıyla çok sayıda davetli ve izleyici tarafından adeta kuşatılmıştı. Uzun yıllardır değişik nedenlerle Avrupa'da bulunan bir çok kişi kendilerine gönderilen davetiyelerle, forumda Türkiye'den gelen üç konuşan da konuşmacıyı okuyunca yüzlerce kilometre uzaktan gelmişler, bu yürekli konuşkan yazarlardan görmek, dinlemek kâğıtlamak istemişlerdi. Ne yazık ki Türkiye'den davet edilen konuşkanlardan Petrol-İş Sendikası Genel Başkanı Cevdet Selvi önemli bir kongre nedeniyle foruma katılamayacağını bildirmişti.

Forum'un sabah başlayan oturumunda divanda konuşmacı ola-

Foto: Sener Günter

nemin yaşadığı ülkemizde olağan duruma geçmek için zorluk çekildiği belirtilerek son aylarda Türk basınında yer alan haberlerden örnekler vererek konuşmasını sürdürdü. 82 Anayasasının olağanüstü durumdan çıkarmak için öngördüğü, oysa açıldığı sınırlamalarla toplumun gelişmesini önlediği belirtilen Abakay, bugün hala işkence iddialarını siyasal iktidar tarafından (dis-mülklann) ovunu gittiğini gösterdiğini, oysa Diyarbakır Cezaevinde 30 kişinin öldüğünün bizzat askeri savcı tarafından açık-

politizasyonu ve yozlaştırılması yönünde görev yaptığını, baskılara karşı çıkan bir çok onurlu gazeteci hakkında dava ve soruşturma açıldığını, 12 Eylül öncesi yazılan ve sorumlulukları nedeniyle 78 gazeteciyi toplam üç aylık ceza ve hapsedildiği, ülkedeki fikir özgürlüğünün ölümlü olduğu büyük engel olarak 82 anayasasını gördüğünü söyledi.

Türkiye'deki olumlu gelişmelerden de söz eden Abakay, demokrasi gücünün Türkiye'nin uluslararası arenasında süz ve süz olmaları

Bonn'da basın toplantısı yapıldı

12 Eylül 1986 cuma günü Bonn'da basın merkezinde askeri darbenin 6. yılında Türkiye'de insan hakları ve demokrasi konulu bir basın toplantısı yapıldı.

Heinrich Albertz (Batberlin eski Belediye Başkanı), René Ball (yazın), Anke Brunn, W.M. Catenhusen (SPD milletvekili), H. Dähler-Gmelin (SPD milletvekili), Bernd Engelmann (yazar), Gisela Eksner (sinema ve tiyatro oyuncusu), Joschka Fischer (Hessen eyaleti Devlet Koruma Bakanı), Dr. Detlef Hensch, Prof. Dr. Martin Hirsch (eski Anayasa Mahkemesi Başkanı), Hans Janssen (sendikacı-IG Metall), Jo Leinen (SPD üyesi Çevre Koruma Bakanı), Prof. Dr. Klaus Lieber-Harkort, Jürgen Roth, Franz Steinkühler (IG Metall Başkanı Yardımcısı), Prof. Dr. Server Tanilli, Klaus Thüsing (eski SPD milletvekili), Margarete v. Trotta (rejisor ve senarist), Heinz Oscar Vetter (DGB eski Genel Başkanı) ve Avrupa Parlamentosu milletvekili ve Günter Wallraf'nın çağrısıyla yapılan basın toplantısını ayrıca Gustav Heinemann girişimi, temel haklar ve demokrasi komitesi, doğasevergençer, müzik grubu BAP, Black Füss ve Kiliseler Taban Hareketi de destekliyordu.

Basın toplantısının yöneticiliğini üstlenen avukat Heinz Werner Odenhal'nın açış konuşmasında

sonra, Hitler faşizminden kaçarak Türkiye'de yaşamak zorunda kalan ve Ankara Üniversitesinde öğretim üyeliği yapan, eski Anayasa Mahkemesi Başkanı anayasa profesörü Martin Hirsch bir konuşma yaptı.

Hirsch, konuşmasında tüm dünyada insan haklarının çiğnenmesini, işkencenin tüm dünyaya yaygın olmasını, Türkiye'deki uygulamaların haklı çıkartamayacağı belirtilerek, NATO bağlaşığı birliktelik olan Türkiye'ye karşı daha duyarlı ve dikkatli olunması gerektiğini belirtti ve Türkiye'nin görünürdeki tüm değişikliklere rağmen bugün bir hukuk devleti olmadığını söyledi. Türkiye'deki haksızlıklara NATO üyesi bir ülke olduğu için göz yumulduğunu vurgulayan Hirsch, dünyanın neresinde olursa olsun, insan haklarının çiğnenmesine alışılmış, bu kanksamının bir insanlık suçu olduğunu belirtti.

Basın toplantısında Prof. Server Tanilli de bir konuşma yaparak, Türkiye'deki rejimin aydın düşünceleri ve aydınları karşı düşmanca tavır sergileyen iki örnek verdi. Bunlardan biri Türkiye'de adli organlarca kullanılan kitapların yakılarak yok edilmesi, diğer örnek de 12 Eylül'den sonra yurt dışına çıkmak zorunda kalan sendikacıların, sarıatçıların, politikacıların vatandaşlık kanunlarının iptali.

13 Eylül günü Frankfurt'ta yapılan Türkiye'de insan hakları ve demokrasi forumuna katılmak üzere Federal Almanya'ya gelen Çağdaş Gazeteciler Derneği Genel Başkanı Ahmet Abakay ve İnsan Hakları Derneği Genel Başkanı Nevzat Helvacı da basın toplantısına katıldılar. Basında da yer alan haberlerden örnekler veren Abakay kişi görüşlerini belirtmeyecek, yorucu Alman meslektaşlarına bıraktı. Helvacı ise insan haklarını ve

Kıyve den davet edilen konukları Petrol-Sendika Başkanı Karacan Cevdet Selvi önemli bir kongre nedeniyle foruma katılamayacağını bildirmiştir.

Forum'un sabah başlayan oturumunda divanda konuşmacı olarak Aydınları Girişimi Başkanı Prof.Dr.Sever Tanilli, Avukat Turgan Arner ve Avukat Nevzat Helvacı yer aldılar. Forumu IG Metall Sendikası Merkez Yabancılar Sekreteri Yılmaz Karahan ve Arbeiterwohlfahrt genel merkez sekreteri ve genel işi temsilcisi başkanı Fuat Bultun yönettiler. Öğleden sonraki oturumda ise divanı Çağdaş Gazeteciler Derneği Başkanı Ahmet Abakay, Türkolog Prof. Dr. Klaus Liebe Harkort, İş Müfettişleri (İm-Der) Başkanı Ahmet Erol, Maden-İş Sendikası Genel Başkan Vekili Kemal Daysal oturudular. Her iki bölümün sonunda da salondaki izleyiciler sorular ve açıklamalar ile tartışmaları aktif olarak katıldılar.

Yukarıda Ahmet Abakay
Aşağıda Nevzat Helvacı

caddelesi ile olabileceğini ve esas olarak demokrasinin gerçekleştirilmesi için bu günkü rejimin ortadan kaldırılması gerektiğini belirterek "Bu rejimi yıkmak gerek" diyerek bitirdi.

Daha sonra söz alan İnsan Hakları Derneği kurucularından Avukat Nevzat Helvacı, özellikle söyleyebileceklerini dermekle ilgili olduğunu, kendine ait olduğunu belirterek 1961 ve 1982 Anayasalarını karşılaştırdı. Anayasalarda bir takım hakların kaçık üzerinde yer almasının değil, bu hakların uygulanır olmasının önemini vurgulayan kişi hak ve özgürlüklerinin korunması için devlet gücünün sınırlandırılması gerektiğini bundan en önemli fedaşlar kanunoyu, siyasal partiler, sendikalar, meslek kuruluşları olduğunu, Anayasaların hakkın üzerine dokunması halinde o ülkede demokrasiden söz edilemeyeceğini söyledi.

Toplantıya konuk olarak katılan SPD Yönetim Kurulu üyesi ve SPD Federal Parlamento Grubu De İleri sorumlusu Karsten D. Vogt da bir konuşma yaparak, Türkiye'deki rejime Türklerle düşman ol-

Prof. Sever Tanilli

dukları için değil aksine Türk Halkının dostu oldukları için karşı çıkışlarını vurguladı.

VVN-Antifasistler Birliği Genel Yönetim Kurulu üyesi Emil Carlebach ise Alman aktivistlerinin Hitler döneminde yaşadığı deneyimden yola çıkarak, yabancı düşmanlığına karşı, Türkiye'de politik genel af için, işkencelere ve baskılara karşı, Kürt halkının haklarının tanınması için Türkiye demokrasisi güçleriyle dayanışma içinde olduklarını söyledi.

Forumu Anka Ajansı muhabiri olarak katıldığını ve kendi adına konuşulmuş özellikle vurgulayan Çağdaş Gazeteciler Derneği Başkanı Ahmet Abakay, olağanüstü dö-

Karsten D. Vogt

la toplumun gelişmesini önledikleri belirlen Abakay, bugün hala işkence iddialarının siyasal iktidar tarafından (diş mihnetlerini) oyunu gibi gösterildiğini oysa Diyarbakır Cezaevinde 30 kişinin öldüğünün bizzat askeri savcı tarafından açıklandığını belirtti. 12 Eylül'den sonra basın üzerindeki baskılara da değinen Abakay, 28 Ağustos 82'de Mamak'ta yayıncı Süleyman Ege'ye ait 7 kamyon dolusu kitap yakıldığını CHP'nin tüm arşivinin imha edildiğini, Türk basınının bu dönemde iyi sınav vermediğini, özellikle tekeli baskın toplumun de-

nün onundaki en büyük engel olarak 82 anayasasını gündüne taşıy-
ledi.

Türkiye'deki olumlu gelişmelerden de söz eden Abakay, demokras güçlerinin Türkiye'nin uluslararası camiada saygı yerini alması için mücadele ettiklerini, bir yerde baskılar varsa elbette ona karşı onurlu bir direnişin de olduğunu, bundan kimsenin kuşkusunun olmadığını ve "oyunun finalinin demokras güçlerinin olacağına inandığını" vurgulayarak sözlerini tamamladı.

Petra Kelly

13.9.1986'da Frankfurt'ta Türkiye Aydınlarıyla Dayanışma Girişiminin düzenlediği TÜRKİYE'DE DEMOKRASİ VE İNSAN HAKLARI paneli duyurusu

Dün Bonn'daki geniş basın toplantısında, bugün burada, Türkiye'nin Federal Almanya'daki saygıyü sahibi dostlarının birçok temsilcisi dinledik. Aralarında bakanlar, parlamenterler de bulunan okuma üzere, alanlarını seçkin kişiler vardı. Yine dün ve bugün söylü ve çıkar gözetimlere çıkışlarını hayranlıkla izledik ve kendileriyle dayanışma halinde bulduğumuz Türkiye aydınlıklarından iki konuşun ve onların yanısıra, aynı onurlu davranışları yurt dışında sürdürmek zorunda bırakılmış olan, ülkemizin başı dış yurtseverlerinin konuşmalarını izledik. Bütün bunların, 12 Eylül 1980'den beri ülkemizde yaşanan olayların ve bugünkü durum değerlendirmesi için çok önemli tanıklarlık olduğunu anımsıyoruz. Ve çok değerli katılırlardan ötürü kendilerine ayrı ayrı teşekkür ediyoruz.

Sağduyunun bu çok sesli, ama içinde hiç de çatlık ses bulunmayan korosunun dinledikten sonra şöyle seslenmek istiyoruz:

- Ülkemizin yurtsever, demokrat, sağduyulu tüm insanları;
- Yurdumuzda temel insan hak ve özgürlüklerinin yeniden egemen kılınması için, onurlu insanları kapis, işkence kayışına kapılıp, yurt dışına doğru, arkası kesilmeyen bir siyasal göçmen seli oluşurmasına artık bir son vermek için;
- Hapishanelerin boşaltılması, işkencelerin, idamların durması için;
- Ülkemizin insan ve doğa kaynaklarının dış yönlendirilmeden kurtarıp ulusal çıkarlar temelinde adil bir yaşam yolunun açılması için;

— Ülkemizden genel çürümeye, ahlaksal çöküntüye dur demek, çağdaş bir kültürümüzü güçlürl başlatmak için;

— Ülkemizin olası bir savaşta ilk yok olacak bir hedef, bir atom harmanı olmaktan kaçınılması, bölgemizde hiçbir bir komşu durumundan çıkarılması için;

birbirinize kulak verin, el uzatın! Gün birlik gündür: Ve halkımızın artık dayanılmaz hale gelmiş tüm haksız acıların, sıkıntılarının son bulmasını yolu birlikte geçmekteyiz; şiddete karşı barışın, emzeme karşı dayanışmanın, karamsarlığa karşı iyimserliğin birliği du bu.

Temel insan hak ve özgürlüklerini, demokrasini nice acılar pahasına kazandırmış, onları zorbalığın, faşizmin saldırılarından korumak ve adım adım genişletmek için en zorlu koşullar göğüslemesi bilmiş uygar dünyanın, bu kazanımlara saygılı tüm insanları:

Sizi söz yapan bu değerlerin, bizim ülkemizde bugün hala tehlike altında bulunmasına iğnizi ekşik etmeyin; —Tıpkı sizler gibi onurlu, başı dış in-sanların Türkiye'de siyasal göçmen olarak alın akın ülkemize dönüşmeye zorlayan iktidarların uygulamalarından ve yaptırımlarından gözünüzü ayırmayın;

—Barış, emeği, demokrasiyi tüpi sizler gibi savunun insanları Türkiye'de terörist sayılmasına razı olmayın;

—Uygar dünya insanlarına bu çağın, Adaletsizlikler karşı adaletin, dayatmaya karşı özgürlüğün, düşmanlığa karşı kardeşliğin çağnıdır.

ni Ahmet Abakay ve İrsan Halkı Nevzat Helvacı da basın toplantısına katıldılar. Basında da yer alan haberlerden örnekler veren Abakay kişisel görüşünü belirtmeyerek, yorumu Alman meslektaşlarına bıraktı. Helvacı ise, insan haklarının evrensel öneminin günümüzde daha da iyi anlaşılmasını ve sevinç duyulduğunu söyleyerek, görüşlerinin kişisel olup, derneği bağlamayacağını belirtti.

Toplantıyı yöneten Odenthal ise her iki konuşun da yorum yapmaması anlayışla karşıladıklarını söyledi.

Eğitim ve Bilim Sendikası'ndan (GEW) Türkiye'de yerinde incelemelerde bulunmuş Joachim Albrecht ve Reinhard Hocker izlenimlerini anlattılar. Türkiye'de öğretmenlerin örgütlenme özgürlüğünün olmadığını, aydınlık, gazeteciler ve sanatçılar üzerindeki baskılara değindiler.

Bağımsız milletvekili Gerd Bastian ise konuşmasında, Federal Alman hükümetinin NATO üyesi ülke olduğu gerekçesiyle Türkiye'ye askeri yardımlar hala sürdürmesini bir skandal olarak nitelendi.

SPD milletvekili Catzenhusen ve Yeşiller'den Petra Kelly de basın toplantısına katılarak bir konuşma yaptılar. Petra Kelly Türkiye'nin Avrupa Konseyi oturum başkanlığına seçilmiş olmasını eleştirerek, Kürt halkı üzerindeki baskıları kınadı.

Eski milletvekillerinden Klaus Thibbiss ise, son günlerde gündemde olan sığınma hakkına saldıran yığıl ağır ve bir konuşma yaptı.

Çok sayıda Türk ve Alman basınından gazetecinin izlediği basın toplantısında Maden İş sendikası Genel Başkanı Mehmet Karacan, Bank-Sen sendikası Genel Başkanı vekili ve DİSK Genel Yönetim Kurulu üyesi Turan Atı, Bank-Sen Genel Yönetim Kurulu üyesi Cahit Bayal, İş Müfettişleri Derneği Genel Başkanı, Ahmet Erol, Maden İş sendikası Genel Başkanvekili Murat Tokmak, İstanbul Barosu eski Yönetim Kurulu üyesi avukat Turgan Arner Baş Derneği Genel Sekreteri Eski Çoşkun sanatçı Melike Demiraz ve Şanar Yurdasapan da katıldılar.

Basın toplantısına Milliyet gazetesinde "Türkiye'ye camur attılar" Terüman gazetesinde ise, "Kacıklar Almanya'da kin kustular" başlığı altında yer verildi.

Dünya Sendikalar Kongresi toplandı

DSF'nin (Dünya Sendikalar Federasyonu) XI. Dünya Sendikalar Kongresi 16-22 Eylül tarihleri arasında Demokratik Alman Cumhuriyeti'ni başkent Berlin'de yapıldı.

Kongre'ye 296 milyon insan temsil eden 432 sendikal örgütten 1014 delegesi katıldı. Yapılan açıklamalara göre, sendikal hareketin tarihinde en büyük katılımın bu toplantıda olduğu bildirildi.

ILO ve UNESCO'dan temsilcilerin de bulunduğu kongreye sendikal omuzları 14 uluslararası örgütte katıldı.

Kongre'nin açış konuşmasını ev sahibi ülke DAC'nin Devlet Başkanı **Erich Honecker** yaptı. Honecker'da davetisi olarak Kongre'de bulunan Nikaragua devlet başkanı Ortega'da da bir konuşma yaptı.

Kongre'ye DİSK başlığı bir delegesi ile katıldı. DİSK Yürütme Kurulu Üyesi **Kemal Dışal** oy birliği ile sendikler kongre divanında yer aldı.

Toplantıya katılan sendikaların 225'i ülkelerinde merkez düzeyde örgütlenmiş sendikalar, 164'ü de işkolu düzeyinde sendikalar temsil ediyor.

Bu sendikaların 49'u Afrika anarşizmleri, 23'ü Orta ve Yakın Asya, 145'i Amerika kıtasından, 93'ü Asya ve Okyanus, 79'u da Avrupa ülkelerinden.

Kongreye katılan delegelerin 145'i 54-142 kişidir.

Katolik Kilisesi Yabancılar Sorumlusu barışsever papaz Herbert Leuninger

Beş gün sonra yer "bulundu"

ALI SÖYLEMEZOĞLU

Açlık grevi haberini pazartesi almıştık. Çarşamba günü gazetenin işlerini bitirdik. Perşembe sabahı Frankfurt'a telefon edip sorduğumda "grev sürüyor, bugün ziyaretine gideceğiz" dediler. "Geliyorum, beni beklemeyen gimeyin" deyip trenle atladım. Üç saatlik bir yolculuktan sonra Frankfurt Türk Halkevinde buluşup açlık grevinin yapıldığı iltilacı kampına gittik. Kamp şehrin dışında, Frankfurt'ta açlımda bir rastlanan Amerikan askeri tesislerinin birinin hemen yanındaymış. Uzaktan barakalar görüktü. Hesen eyaleti için başkanlığı "Hes iltilacı geldi" diyerek yeni gelenleri barakalara değil cadırları yerleştirmeye başlasınlar Frankfurt'ta bir kişi ve kuruluş bu uygulamayı protesto etmiş. Fakat resmi makamlar "ne yapalım, yer yok" gibilerden bahanelerle orali olmamışlar.

Bunun üzerine katolik kilisesinin bölgedeki yabancılar sorumlusu olan Herbert Leuninger 7 Eylül pazartesi günü kampa yaptığı dini ayinden sonra cadırlardaki aileler daha korunaklı yerlere yerleştirilinceye kadar bir şey yemeyeceğini ilan ederek kampa açlık grevine başlamış.

Kamp denilen yer etrafı yüksek bir çit çevrili geniş bir alan. Barakalarda 320 kadar cadırdaki yaklaşıp 200 kişi kalıyormuş. Kadınlık

eden yakınları onu vaz mı geçirdiler? Tekrar arabaya atlayıp Leuninger'in civar kasabalarından birindeki evine giderken bir yandan da bunları tartıştık. Yalnız Leuninger'i uzun yıllardır tanıyan Ülkü kendinden emindi: "Herbert'i bilirim, akına koyduğu şey yapmadı, deni yoldan dönmeyiz."

Neyse evini bulduk. Kapıyı çaldık. Ses seda yok. Tam gersin geri dönüyorduk ki önce buzlu camı ardından beyaz gömlekli bir götge gördük. Ardından kapı açıldı. Herbert Leuninger ile yıllar önce iki kere görüşmüştük. Zayıf, düşünceli, nazik bir insan olarak hatırlıyordum. Beş gün süren açlık grevinin etkisiyle daha da zayıflamış ve sararmış gibi geldi. Daha o ağzını açmadan Ülkü "Hayrola Herbert, grevi bitirmişsin" deyince öyle içten bir gülüşle "kazandık" dedi ki, ister istemez deren bir nefes aldığımızı farkettim.

Bizi buyur etti. İçeri girdik. O gün Ankara'dan gelmiş olan gazeteciler derneği başkanı sayın Abakay'ı tanıştık. Bir yandan dermandan çalan telefona cevap verip kendisini kutlayanlara teşekkür ederken bir yandan da bize işleri bakanlığının en sonunda nasıl iltilacalan barakalara yerleştirmişti kabul ettiğini anlatıyor ve kendisine karşı demokratik kuruluşların gösterdikleri dayanışmanın çok etkili olduğunu söylüyordu. Küçük de olsa bir zafer kazanılmış, haklı

Batı Avrupa'nın ve Avustralya'nın çeşitli şehirlerinde toplantılar, yürüyüşler düzenlendi

6. Eylül'de dikta rejimi protesto edildi

● 12 Eylül'ün 6. yılında Evren-Özal rejimi Batı Avrupa'da ve Avustralya'da da geniş eylem birlikleri sağlanarak yürüyüşlerle, toplantılarla protesto edildi.

Federal Almanya'da Avrupa'da Dev-Genç, Birlik Yolu, DİBAF, Devrimci Kurtuluş, FİDEF, Gerçek-ADK, Göçmen, İşçi Gerçeği, KKDK, KOMKAR, Kurdkom 13 Eylül günü Duisburg'da bir protesto yürüyüşü düzenlediler. Devrimci İşçi, Kürdistanlı Devrimciler, TSK-DK örgütlerinin de desteklediği yürüyüş boyunca Türkiye ve Türkiye Kürdistanı'ndaki baskılan kınayan, Türkiye demokrasi güçleriyle dayanışmanın yükseltilemesini isteyen sloganları attılar. Yürüyüş sonunda Burgeplatz'da, Nihat Behran şifirleri okundu, Nedim Hazar ve müzik grubunun gösterişinden sonra ortak bir konuşma yapıldı.

IG Metall Genel Başkanı Hans Mayr'da 12 Eylül günü bir açıklama yaparak DİSK yöneticilerini idamlı yapılmamasını, sendikal haklar üzerindeki baskıları kınadı.

Fransa'da 12 Eylül'ün 6. yılı çeşitli eylemlerle protesto edildi. CGT Genel Sekreteri Joannes Gal-

land bir açıklama yaparak Türkiye'deki rejimin kendisine vermek istediği demokratik görüntüyü rağmen, antidemokratik ve baskıcı niteliğinden kuşkuyla gerek olmadığını belirtti. Galland'ın açıklamasında Türkiye demokrasi güçleriyle CGT'nin dayanışmasını dile getirerek, "CGT, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komisyonu'na verdiği şikayeti geri almayı kabul ettikten sonra, Ankara diktatörlüğünün temsilcileri aynı masaya oturmayla hiç iltiraz etmeyecek bir adım daha atan Fransız hükümetinin tutumunu mahkum eden. İnsan hakları konusunda kaygılı olan ve bu hakların çiğnendiği her yerde tepki gösteren CGT, Fransız hükümetinden, halkımızdan demokratik anlayışlarına daha uygun düşen bir tavır almaması ister."

Ayrıca Joannes Galland Fransız Dışişleri Bakanlığı Avrupa İşleriyle sorumlu devlet sekreterine bir telgraf çekti. Telgrafın tam metni şöyle: İktidarı tüm propagandalarına rağmen, Türkiye'de insan hakları ve demokrasi çiğnemektedir. Türkiye halkı ve emekçileriyle de dayanışma içinde olan Fransız emekçileri adına CGT, sizden Fransız hükümeti yetkilisinin 16 Eylül 1986 tarihinde AET-Türkiye ortaklık komisyonuna katılmasını emrettiğimiz demokratik anlayışlar bakımından yeniden gözden geçir-

menizi ister."

Avustralya'da Melbourne'de 6 Eylül günü Avustralya Türkçüleri Kültür Derneği (ATKD), Dev-Genç ile Dayanışma Komitesi ortaklaşa bir yürüyüş ve miting düzenleyerek her iki ülkedeki faşist yönetimleri protesto ettiler. Şilili ve Türkçüleri göçmenlerin yansına yürüyüşe çok sayıda Avustralyalı ile diğer göçmen kuruluşları da katıldı.

Sydney'de ise, 6 örgüt, Avustralya Türkçüleri Emekçiler Toplum Merkezi, (ATEİ), Sydney Türkçüleri İşçiler Birliği (STİB), Sydney Türkçüleri Emekçiler Birliği (STEB), Avustralya Kürt Derneği (AKD), Türkiye için Demokrasi ve İnsan Hakları Komitesi, ve Avustralya Türk Çocuk Bakım Kooperatifi biraraya gelecek bir dizi eylemle Türkiye'deki rejimi protesto ettiler. 12 Eylül günü Canberra'da, Türkiye Büyükelçiliği önünde yapılan protesto gösterisine Avustralya İşçi Partisi senatör ve milletvekilleri de katıldılar. Aynı gün şehir merkezinde kurulan bilgilendirme masalarında rejimin gerek yüzünü teşhir eden etnikliklerin yansına kültürel etnikliklere de yer verildi. 13 Eylül günü Amerikan Konsolosluk önünde Şilili göçmenlerin de katıldığı ve Avustralya İşçi Partisi milletvekili Fernan-

son'un bir konuşma yaptığı protesto gösterisi düzenlendi.

Viyanalı Türkçüleri Öğrenci Gençlik Birliği, Kürdistan Information Bürosu (KİB), Dev-Genç ve Sol Birlik taraftarları ortak bir çalışma yürüterek diktatörlüğün 6. yılında ülkedeki barbarlıklar sergilendi. Avusturya Komünist Partisi'nin günlük yayın organı Volkstümme'nin senliğinde 5 bin Almanca bildirisi dağıtıldı. Viyana'nın çeşitli yerlerinde bilgilendirme masaları açıldı. Avusturya demokrasi güçleri Türkiye demokrasi güçleriyle dayanışma çağrısı. Ayrıca Türkçüleri derneklerinde, kahvelerde, pazar yerlerinde diktatörlüğe karşı mücadelede çağrılan Türkçe bildiriler dağıtıldı. 13 Eylül günü aynı kuruluşlar tarafından düzenlenen ve Türkiye Büyükelçiliğine sona eren yürüyüşte, işkencelere, idamlara son, politik tutuklulara özgürlük, basla al, Kürt halkı üzerindeki baskıları son istemleri dile getirildi.

Belçika'da Belçika Türkçüleri İşçiler Birliği (BTİB) ve Demokrasi için Birlik Avrupa Federasyonu (DİBAF) ortak bir bildiri dağıttılar. 16 Eylül günü ise, Brüksel'de yapılan AET Ortaklık komisyonu toplantısına katılmak üzere gelen Dışişleri Bakanı Vahit Haliloğlu'na yönelik protestolar yapıldı. "Diktatörlere AET'de yer yok" sloganı atıldı.

İsviçre'de 13 Eylül günü Türkiye, Şilili ve İsviçreli örgütlerin katılımıyla 12 Eylül'ü protesto yürüyüşü yapıldı. Zürich'te Hechtplatz'da başlayıp, Helvetiaplatz'da sona eren yürüyüş Türkiye'yi örgütleri, Sol Birlik, Devrimci İşçi, Kurtuluş, TSK İsviçre Dayanışma Komitesi, Avrupa'da Dev-Genç, İşçi Gerçeği, TDY, HK-Pariteniz, Türki polisinin yoğun güvenciler önlemleri aldığı yürüyüş boyunca "zindanlar boşalsın, genel af", "kahrolsun askeri faşist cuntar"

● 12 Eylül 7. yılına girdi.

Yaklaşık 29 il 117 kişi
Yakın Asya, 145'i Amerika
tınsından, 79'u Asya ve Uzak-
doğu, 99'u da Avrupa ülkelerinde

Kongreye katılan delegelerin yüzde 11,5 ini 117 kişilik kadim delegeler teşkil ediyor. Geçmiş işçi örgütlerinden FIDEF ve FTİB birer delegasyonla toplantıya katıldılar. Kongreyi dünyanın çeşitli ülkelerinden gelen 529 gazeteci izledi.

ilan ederek kampa işçisine başlamış
Kamp denilen yer çirafı yüksek bir çile çevrilmiş geniş bir alan. Barakalarda 320 kadar kadında da yaklaşık 200 kişi kalıyormuş. Kapıdaki görevliye Herbert Leuninger'i ziyarete geldiğimiz söyledi. Neye yacağımızı bilemediğimiz bir ifade ile "Leuninger burada değil artık, evine gitti" demesini mi Şaşırılmış. Acaba fenalısı da greve son vermek zorunda mı kaldı? Yoksa sonuç alamayacağı fark

Sığınma hakkına saldırıya karşı birlik kuruldu

Federal Almanya'da sığınma hakkının seçimi kampanyasına malzeme olarak kullanılması ve sığınma talebinde bulunan politik göçmenlere ve yabancı işçilere karşı düşmanlığın körüklenmesine karşı birleşme ve dayanışma örgütleri arasında sığınma hakları örgütleri, kiliseler ve hayır kurumlarının üst düzey yöneticileri bir araya gelerek bir birlik kuruldu. 8 Eylül günü Frankfurt'a basına tanıtılan bu kuruluş "**Pro Asyl, Sığınma Hakkı İçin**" adını taşıyor. Pro Asyl'in kurulması aktif katılan örgütler arasında amnesty international ve Tübingen-Danuş çalışmaları tannan Arbeiterwohlfahrt gibi tanınmış ve saygın kuruluşlar bulunmaktadır.

Pro Asyl örgütü anayasanın öngördüğü "**politik tabihatta uğrayanların sığınma hakkı vardır**" hükümlerinden, uluslararası sözleşmelerden ve Cenevre Mülteciler Konvansiyonu'nun getirdiği yükümlülüklerden yola çıkarak sığınma hakkının kısıtlanmasını engellemeye yönelik çalışmalar yapacak. Yapılan ilk açıklamada federal parlamento üyeleri sığınma hakkının seçimlerde kötüye kullanılması karşısında uyardılar ve politik tabihatta uğrayanlara sığınma hakkının tanınmasına özen gösterilmesi istendi.

Birleşmiş Milletlerin Yüksek Mülteciler Komitesi (UNCHR), Rene van Rooyen de yaptığı bir açıklamayla Pro Asyl'in kurulmasını selamladı ve önemli bir adım olarak nitelendi. Yeni kurulan sığınma hakkı savunma kuruluşu 3 Ekim 1986'da ilk çapında bir sığınma konferansı düzenleyecek ve yine 8-10 Aralık tarihlerinde Tübingen Protestan Akademisi'nde bir seminer düzenleyecek.

IG-Metall sığınma hakkını savunuyor

Geçmiş günlerde IG-Metall adına iki açıklama yapan Yürütme Kurulu üyesi Willi Sturm yerel seçim hakkı ve sığınmacılara karşı sürdürülen düşmanca kampanya konularında tavrı aldı.

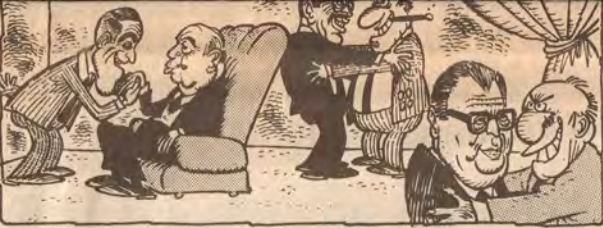
Hessen eyaletinde Yeşiller'in yabancılara yerel seçimlerde seçme ve seçilme hakkı tanınmasını isteyen karar tasarrufları Hessen eyaleti parlamentosunda CDU ve SPD'nin oylarıyla reddedilmesini kınayarak, Sturm özellikle SPD'nin kendi ilkelerine ters düştiğini açıkladı. Sturm, sığınmacıların yabancılara yüzde 25'inin 15 yıldan fazla ve yüzde 10'unun 20 yıldan fazla bir süre bu ülkede yaşadığını belirtti ve yabancılara yerel seçim hakkının altında bir siyasi katılım ola-

nağı tanınmasını onların oy hakkından yoksun bırakılmasını perçinleştirilmesini anlamına geleceğini vurguladı ve alınan bu karar derhal düzeltilmesini istedi.

CSU/Ülçler Bakanı Zimmermann ve Başbakanlık Dairesi **Fritz Schäuble**'nin sığınma hakkı tartışmalarını seçim kampanyasının gündemine alacaklarını yönelik açıklamaları şiddetle eleştiren IG-Metall Yürütme Kurulu üyesi Sturm, böyle bir şeyin kalıcı etkileri olacağını, siyasi havanın gerginleşeceğini ve yabancı düşmanlığının artacağını altını çizdi. Sturm, politikacılardan böyle bir kampanya sürdürmenin tersine yabancı işçilerin aile yakınlarının sorunlarına eğilmeye çağırıyor.

çalışanlar barakalarında yerleşmişlerdi kabuğu etmiş anlatıyor ve kendisine karşı demokratik kuruluşların gösterdikleri dayanışmanın çok etkileyici olduğunu söylüyor. Küçük de olsa bir zafer kazanılmış, haklı bir istek kararı bir çığlık işçileri başkanlığındaki bürokratlara kabul ettirilmişti.

Anlaşılan baklanlıkta memurların ilibacılardan kalabalıkları bir yer keşfetmelerine işçilerin bir şey göz alması gerekmiyor.

SENDİKACI GÖZÜYLE

Weiter so Helmut, weiter so !

FAC parlamento seçimleri Ocak 1987'de yapılacak. Gerici iktidardan başbakan Helmut Kohl'ün partisi CDU'nun daha şimdiden her yere asılan seçerçileri afişlerindeki sloganını gördünüz mü? Görmeyenlere biz söyleyelim: "**İlerlemenin, gelişmenin**" sembolü olarak bir elin yukarı kalkması baş parmağı ve koscoka harflerle "**Weiter so**", yani "**Böyle devam etsin**" sözcüğü. Onun altında da "**CDU**".

İktidarı baş Kohl, geçmişimiz günlerde Hannover'de yaptığı bir konuşmada da şöyle diyor: "**Savaş sonrasında in derin krizi atlattık**".

Şimdi iznizle Kohl'ün CDU'sunun ve onun gerici koalisyon hükümetinin işbaşına geldiği 1982 yılından günümüze kadar olan sürede "**En derin krizi atlattık**"ı söyledi ve "**Böyle devam etmesini**" istediği FAC'nin durumuna şöyle işi emekçi gözüyle bir bakalım. "**Böyle devam etmesinin**" kimin yararına, kimin zararına olduğunu bir görelim.

- 1981 yılı sonlarında FAC'de 1,3 milyon olan işsizler ordusu şimdi 4,1 yilık iktidarı boyunca, 1982'de 1,8 milyona, 83'de 2,2 milyona, 84'de 2,4 milyona, 85'de 2,5 milyona yükseldi mi?
- Buna ek olarak, resmi örgüt, kuruluş ve yetkili kişilerin daha bugün arızı gizleyemediği kayıtlara geçirmiş "**Gizli işsizler ordusu**" sığın devrinde 1,5 milyona ulaşmış mı?
- İşsizlik, sosyal felaketi, yeni fakirliğin arttığı iktidarı süresince, işveren kârları, bankacıların kârları rekor üstüne rekor kırmadı mı? Bu kuruluşların günümüzde sizler "**sayesinde**" tarihlerinin altını devrini yapıyorlar mı?
- Resmi açıklamaları göre, 1981'de devletten hiçbir yardım almayan işsizler oranı yüzde 32'ken, bugün 82'de yüzde 16, 83'de yüzde 21, 84'de yüzde 26 ve 85'de yüzde 27'ye yükseldi mi?

- Bütün bunlara karşın, 1981'de işsizlik parası alanların oranı yüzde 55'ken, bunun 82'de yüzde 51, 83'de yüzde 45'e, 84'de yüzde 38'e ve 85'de de yüzde 36'ya düşmesi sizin "**başarınız**" değil midir? Nürnberg'deki Federal Çalışma Dairesi Başkanı ve sizin "**Azı dostunuz**" CDU'ü Frankfurt'ta rakamları doğrulamadı mı?
- Çalışanların kendi ceplerinden kötü günleri için ödedikleri işsizlik parasının yüzde 68'inden 83'e indirilmesi, çocuk paralarının, hasta çalışmaya ödeneğinin kısıtlanması, hasta olanların hastane, kur ve ilaç masraflarına katılma zorunluluğu ve kısıtlanma daha bir dizi sosyal haklar acaba "**atlattığınız**" söylediğiniz krizin gereği midir?

- Gençleri, kadınları ve sakatları koruyan yasalarını içlerini boşalttı, "**kor**" hale getiren, bu insanları varolan yasal haklarını kısıtlayan, 116 maddesiyle patronların istemleri doğrultusunda değiştirecek, sendikaların grev hakkını budayan, emekçilerin kendi paralarını başka kâşma halinde "**Grev var**" diye onlara vermeyen, dolaşıyla patronların elde mülkiyetini "**gözünüz gibi**" koruyarak, çalışanların elde mülkiyetini "**özünü geçiren**" ve sizin ilikümetiniz değil mi?
- Çikardığınız vergi yasaıyla, zaten yeterli kadar vergi kaçırarak patronların, yüksek gelirlerinin yitkinde daha azaltıp, bu yükü kamuyu kimsin dar ve az gelirlilerin sırtına yükleyen, 150 bin yabancının altesinin, 375 bin çocuğunu "**yurt dışına**" gerekçesiyle "**resmen yok sayan**", bu insanları cebine el uzatıp, yıldı ortalam 3000 DM daha fazla vergi ödemelerine sebep olan ve bu yasaların adına da **alay** edeceğine vergi "**indirim**" yasası diyen yetti alınız iktidarı değil mi?
- Sosyal yardımla geçinmek zorunda bırakılan insanların sayısı sizin iktidarı ol-

- duğu dönemde 700 bin artarak, 2,5 milyona ulaşırken, aynı dönem içerisinde dilanlamam harcamalarını 10 milyar DM artırmışsınız "**marifetiniz**", hükümetinizin "**eseri**" ve bundan önce hiçbir iktidarı "**nasip olmayan**" bir "**kazanım**" değil mi?
- 1988 yılının ilk yarısı sonuna kadar iflas eden firma ve işyeri sayısının, bir önceki yılın aynı dönemine oranla yüzde 5 artış göstererek 12 bine yükselmesi "**atlattığınız**" söylediğiniz krizin en açık örneği değil mi?
- Hiçbir iktidarı denemeye cesaret edemediği "**rüşvetçi**" bakan ve politikacılar parlamentodan "**af**" çıkarmaya yetenmiş sizin devrinizin "**incilerinden**" değil midir? Bana FAC'de adı da buda rüşvet odayına ve politik skandalca kaçması için bir hükümet daha gösterebilir misiniz?
- İktidarı olmadan önce "**dürüst**" ve istekli her genç meslek eğitimi temin edeceğinizi "**sözdünüz** vermiştiniz. Şu anda daha 500 bin kadar genç meslek eğitimi yerinden mahrumdur. Size soruyoruz: Bu gençler dürüst ve istekli değildir mi? Yoksa siz verdığınız sözü tutmak niyetinde değilsiniz? Ayrıca, çocukların arasında hıız artan kriminal olayların "**gerçek**" suçlusu bu durumda kim?
- Bütün bunlar CDU ve Kohl'e göre ilerlemenin, gelişmenin ve "**savaş sonrasında in derin krizi atlattığınız**" simgeleri olsa gerek. Ne ilerleme, ne gelişme, ne atlama. Bal gibi "**uyutma**" derler bunun adına beyler. Bu şartlar altında Kohl kalpında "**Bütün yaptıklarımız çalışanların ve sendikaların yararındadır**" derse, valahi hiç şaşmam.
- Ne diyorduk CDU seçim afişlerinde: "**Böyle devam etsin**". Etsin efendim, etsin, ta ki bu millet yavaş yavaş kâdar, atıldığı kazıkları vatandaşın ensesine deyinmeye kadar "**Weiter so Helmut, weiter so**".

Ümit KÖSEOĞLU

nışma Komitesi, Avrupa'da Dev-
leşme, İşçi Gerçeği, TDY, HK-
Partizan. Zürich polislinin yoğun gü-
venlik önlemleri aldığı yürüyüş bo-
yunca "zindanlar boşalsın, genel af", "kahrötsün aşken laşt cunta" sloganları atıldı. Yürüyüş sonunda Sosyal Demokrat Parti Zürich mil-
letvekili Marko Mena bir konuşma yaptı. "Türkiye'deki rejimin de-
mokrasi olmadığını, Kürt halkı emekçiler ve diğer demokrasi güçleri üzerinde terör estirerek de-
mokrasiye geçilemeyeceğini" be-
lirtti. Mena, Türkiye demokrasi güçleriyle dayanışmasını dedi. Sol Birlik adına yapılan konuşmada ise, "İlerlicher, devrim-
ler, insan onuruna sahip çıkınlar, gün dünyaya ve Türkiye'de mül-
lete edenlerle birlikte olma günü-
dür. Gün ülkedeki mücadelede, yurtdışında da yasatması yüksel-
me günüdür" denerek ülkede ve dünyadaki demokrasi güçleriyle dayanışmanın güçlendirilmesi istendi.

İngiltere'de Türkiye'de Sendi-
kal Haklar ve Demokrasi İçin Da-
yanışma Komitesi, Türkiye Da-
yanışma Komitesi ve Kürdistan
Dayanışma Komitesi ortak ey-
lemeler yapacak. 12 Eylül günü Tür-
kiye Büyükelçiliği önünde yapılan
protesto gösterisinin ardından 13
Eylül günü Türkiye ve Kürt halkla-
nyla dayanışma geçesi yapıldı. Da-
yanışma komitelerinden birer tem-
silci ile Mahmut Bakır'ın konuş-
ma yaptığı gecede Türkiye ve Kür-
te halkı türkileri söylediler. Şiirler
okundu. Dayanışma geçesi İngiliz-
ce'deki tüm politik hareketlerin
(İşçinin Siis harç) taraflarından
desteklendi.

İsveç'te, KOMKAR-Swed, İS-
TİB, YKDK, DİBAF, Birlik Yolu,
Gerçek-ADK, İsveç Kürt Derneği
Federasyonu, Dayanışma Der-
neği, KKDK, Reya Sores Dayanış-
ma Komitesi, Yeşilçiya Sosyalist,
İşçi Gerçeği, Tekoşin ve Kawa ta-
rifi tarafından 12 Eylül'ün 6. yılında bir
miting ve yürüyüş düzenlediler.
Ortaklaşa hazırlanan 3 dilde bil-
dirimin dağıtıldığı yürüyüş sonun-
da ortak konuşmacıların yanı sıra
İsveç Sosyal Demokrat İşçi Partisi
milletvekili Hans Göran Franck ve
İsveç Sol Komünist Partisi millet-
vekili Oscar Österquist de birer
konuşma yaparak Türkiye'deki de-
mokrasi ve insan hakları konusun-
daki gelişmeleri yerli bulmadık-
larını belirttiler, başta ulgurduki
mücadelenin başıyaya ulaşacağı-
na duyulan inancı dile getirdiler.

Barış Çadırının açılışında Faisto Jansen eşliğinde kadınlar bir ağzdan şarkılar söylediler

Nairobi'den Kopenhag'a

BM Kadın Onyılı değerlendirmesini yapmak, önümüzdeki yıllarda sürece çalışmaları görmek üzere dünyanın dört bir yanından Nairobi'ye gelen kadınlar, toplantının yapıldığı üniversite kampüsünün bahçesinde bir barış çadırı kurmuşlardı. İşte bu barış çadırı, 18-24 Eylül tarihleri arasında Federal Almanya'nın Essen şehrindeydi.

Değişik görüşlerden, partilerden, sendikalarından, barış hareketlerinden, dayanışma gruplarından ve Federal Almanya'da yaşayan yabancı kadınların çabalarıyla kurulan barış çadırında 7 gün boyunca, Essen Kennedyplatz'da çeşitli etkinlikler yapıldı.

18 Eylül günü, Vietnam savaşı yıllarında protesto gösterilerinde, barış hareketinin sembolü haline gelen "We shall overcome" adlı şarkıyla açıldı barış çadırı. Barış savaşçıları sanatçı ve bu çadırın Essen'de kurulması için büyük emeği geçen **Fasia Jansen** eşliğinde tüm kadınlar bu şarkıyı söylediler.

Barış çadırına Federal Almanya'dan çeşitli meslek gruplarından, barış hareketlerinden, kuruluşlardan temsilci kadınların yanı sıra, tüm dünyadan kadınlar da katıldı. ABD, Sovyetler Birliği, İsveç, Hollanda, Fransa, El Salvador, Türkiye, Şili, İspanya, İtalya, Güney Afrika, Irak, İran, Kuzey İrlanda, Kanada ve Bulgaristan'dan gelen konuklar, günümüzde kadın ve barış hareketinin güncel sorunlarıyla ilgili tartışmalara katıldılar. Ülkelerindeki barış ve kadın hareketinden bilgiler verdiler.

20 Eylül cumartesi günü Essen Yabancılar Meclisi, kültür dairesi ve barış çadırının işbirliği ile düzenlenen yabancılar günü büyük ilgi topladı. Sabahın gece yansına dek çeşitli müzik gösterileri, tartışmalar, konuşmalar yapıldı. Federal Almanya'da yaşayan çeşitli uluslardan yabancılar kurdukları standartlarda ülkelerinin yemecilerini tanıttılar. Aynı gece barış çadırının koordinatörü **Ellen Dieckerich** bir konuşma yaparak çalışmalarını, amaçlarını anlattı. Ardından çeşitli ülkelerden gelen temsilcileri sahneye davet etti. Nairobi'de çeşitli uluslardan kadınların elele, omuz omuza söyledikleri "We are woman all of nations, we are singers for our life" (Tüm uluslardan kadınlar, yaşamımız için şarkı söyleyebiliriz) adlı şarkıyı söylediklerinde alandaki herkes onlara eşlik ediyordu.

Barış çadırının kurulmasında, tanıtılmasında Türkiye'den kadınlar da aktif yer aldılar. Barış ve kadın hareketiyle ilgili toplantılara katıldılar, ülkelerindeki kadın hareketinden, barış hareketinden bilgiler verdiler. Barış Derneği yöneticilerinden **Reha İsvan**'ın barış çadırına gönderdiği mesaj açılış gününde okundu ve uzun alkışlarla karşılandı.

"Barışa bir sans verin" belgisiyle kapanan çadır, Federal Almanya'dan Kuzey İrlanda'ya hareket etti. 26-28 Eylül tarihlerinde Belfast'ta, 11 Ekim günü büyük barış yürüyüşünün yapıldığı Hasselbach-Hunsrück'te kurulacak, Barış çadırının son durağı 15-19 Ekim tarihlerinde Kopenhag'da 1986 Uluslararası Barış Yılı nedeniyle toplanacak olan Barış Kongresi.

Toplantı İsveç Türküyeliler Birliği tarafından düzenlendi

Erhan GÖMÜÇ

İsveç'te Göçmen İşçi Sorunları Toplantısı yapıldı

● Batı Avrupa'da göçmen işçi derneklerinin sorunları, çalışma biçimleri konusunda başlayan tartışma devam ediyor. Federal Almanya ve Danimarka'da yapılan konferanstan sonra İsveç'te de bu çerçevede bir toplantı yapıldı.

İsveç Türküyeliler Birliği (İSTİB) tarafından düzenlenen "Göçmen İşçi Sorunları Toplantısı", 14 Eylül 1986 günü Stockholm'de başarıyla gerçekleştirildi. Toplantıya, İsveç Parlamentosu'nu oluşturan 5 siyasi partinin temsilcileri de katıldılar ve bunlardan Merkez Sosyal Demokrat ve Komünist (VPK) Partilerinin temsilcileri birer konuşma yaparak ele alınan konular üzerinde görüşlerini dile getirdiler. Hatta, Merkez Parti temsilcisinin uzun konuşması, Sosyaldemokrat Parti temsilcisinin bir "karşı konuşma" yapmasına yol açtı, sonunda bir süre "seçim havası" yaşandı.

İSTİB Başkanı Mazlum Kiper'in açılış konuşmasıyla başlayan konferans daha sonra Başkanlık Divanı'nı teşkil ve çeşitli konulardaki tebliğlerin sunulmasıyla devam etti. "İşçi Gücü, Eğitimler ve sorunlar üzerine" başlıklı rapor, İSTİB tarafından, "Eğitim ve Kültür Üzerine" başlıklı rapor Göteborg Türk Kültür Derneği tarafından toplantıya sunuldu. Uppsal Göçmen İşçi Kültür Derneği "Seçme, Seçilme ve Çifte Vatandaşlık Üzerine" başlıklı tebliği, Varby Gard Türk Kültür Derneği ise "Bedelli Askerlik ve Vize Sorunlarımız Üzerine" başlıklı tebliği sundular. "Sosyal Güvenlik Sorunları Üzerine" olan tebliği, Halmstad Türkiye İşçi ve

İsveç, "Göçmen İşçi Sorunları Toplantısı" 14 Eylül 1986

Kültür Derneği tarafından, "Yabancı İşçilerin Üzerine" olan tebliği ise Sollenstuna Türk İşçi Kültür Derneği tarafından izleyicilere sunuldu.

Her bir tebliğ üzerine açılan tartışma bölümünde, izleyiciler kişisel görüşlerini dile getirmek ve

çeşitli önerilerde bulunarak, sonuçta alınan kararlara katkılarla bulundular. Bu tartışmalar ve dile getirilen önerilerle ilgili kararlar Komisyonu'nun son şeklini verdiği istemler, toplantı sonunda

oybirliği ile "uğrunda mücadele edilecek kararlar" haline dönüştü. İsveç'in tanınmış ilericisi şarkıcısı **Torgny Björk**'ün ve **Fikret Çeşme**'nin konuşmalarında kendi düşüncelerini sundukları şarkılar büyük beğenilerle izlendi.

Uğrunda mücadele edilecek kararlar

EĞİTİM VE KÜLTÜR

● İsveç'te uzun yıllardan beri üzerinde tartışılan göçmen işçi çocuklarının eğitim ve kültür sonunu, İsveç merkezli eğitim sistemi içinde ele alınmak ve göçmen çocuklarına içerik ve yolculuk olarak İsveç eğitimi programı uygulanmalıdır.

● Anadil ve kültür eğitiminin amacının içeriğinin belirlenmesinde ve yürütülmesinde göçmen işçi örgütlerinin önerimlerini ve vellerinin aktif katılımı sağlanmalıdır. Bu çerçevede merkezli bir kurul oluşturulmalıdır.

● Anadil ve kültür eğitiminin yürütülmesi için amaçla uygun, demokratik ve etkili bir nesnellik bilgileri veren danışmanlık birliği oluşturulmalıdır. Bu birliğin görevleri hazırlanması ve bunlar için yeterli maddi kaynak ayrılması sağlanmalıdır.

● Anadil ve kültür eğitiminin yürütülecek sayıda ve nitelikte öğretmen

● Türkiye'de öğretmenlik mesleği görmüş kişilere tekrar eğitim zorunluluğu olmadan öğretmen olarak çalışma hakkı sağlanmalıdır.

● Yetkinlerin dil ve meslek eğitimleri ile, kültürel gelişimlerini sağlayacak özendirci önlemler alınmalı, bu alanlardaki mevcut olanaklar artırılmalıdır. İsveççe dil eğitimi ile ilgili olarak mevcut yasaların sağladığı olanaklar yetersizdir, geliştirilmelidir.

SEÇME VE SEÇİLME HAKKI

İsveç'te genel seçimlerde barajı aşabilen bir potansiyele sahip olan bizzat, en doğal hakkını olan "Genel seçimlerde seçme ve seçilme", "çifte vatan değişik" konularındaki görüş ve istemleri şöyle belirtiyoruz:

● Göçmen işçileri arasında ülke ayrımı yapmadan, "İsveç nüfusa kaydolmuş, yasalar gereğince seçme ve seçil

SOSYAL GÜVENLİK ANLAŞMASI ÜZERİNE

TC ve İsveç Kraliyeti arasında yapılan "Sosyal Güvenlik Anlaşması", hiçbir sorunumuz çözmemektedir. TC yandan böyle bir anlaşmanın bulunduğu bir ve İsveç makamlarına kabul ettirmek için mücadele ederken, öte yandan günün koşullarına uygun olacak ve göçmen işçilerin her iki ülkede "Emeklilik, tabii bakım ve diğer sosyal güvenlik haklarını güvence altına alacak" yeni bir sosyal güvenlik anlaşmasının eksiksiz olarak hazırlanması ve imzalanmasını sağlanmasını amacıyla tüm göçmen işçi örgütlerinin aktif bir çaba içine girmelerini, böylece bir tasavvur hazırlanması için bir araştırma grubunun kurulmasını istiyoruz.

YABANCI DÜŞMANLIĞI VE İRKLİK ÜZERİNE

İsveç'te yabancı düşmanlığı ve ırkçılık, kaba kuvvetten dolayı ülkelerle göre karşılaştığımız olumsuz bir durum. Bu

BAGİV AET-Türkiye ilişkilerini eleştirdi

Yeni kurulan Federal Almanya Göçmen İşçi Örgütleri Çalışma Birliği (BAGİV) 9 Eylül günü yaptığı bir basın açıklamasıyla AET-Türkiye ilişkilerinin göçmen işçiler üzerindeki etkilerini değerlendirdi. Federal Alman politikacılarının Türkiye'nin AET'ye tam üye olmasıyla doğacak serbest dolaşım hakkını dile getirirken, korkunç tablolara çizmelerini, halkı korkutmaya çalışmalarını, kıyanan BAGİV, Türkiye'nin bu haktan vazgeçmesi için kimi "taviz"lerin düştürüldüğünü belirtiyor. Bu tavizlerin arasında burada yaşayan göçmen işçiler için yabancılar yasası hükümlerinin sertleştirilmesi sayılıyor. BAGİV göçmen işçilerin ve aile yakınlarının haklarının ekonomik ya da askeri "yardım" karşılığında satışa çıkarılması eleştiriyor ve herşeye rağmen halen Batı Avrupa'da bulunan Türk işçilerin haklarının tartışma konusu olamayacağını altını çiziyor.

BMW işçilerinin dayanışması

Münih'teki BMW otomobil işletmelerinde çalışan Türk işçileri Yunanistan'ın Kalamata kentinde bir süre önce cereyan eden sen depremlere zarar görenlere yardım etmek üzere acelerinden topladıkları (üzerlerinde hazır bulunan) 260 markı aynı fabrikada çalışan bir Yunan kadın işçiyi teslim ettiler. Türk işçilerin Yunanistan'daki depremlerde kardeşlerine bu örnek duyarlılığı işçiler arasında sevinçle karşılandı. BMW fabrikasındaki işçilerin para toplama devam ediyor.

Avustralya TKD'nin Genel Kurulu yapıldı

Bu yıl Humanite bayramına havanın yağmurlu olmasına rağmen bir milyona yakın ziyaretçi katıldı

Geleneksel Humanite Bayramı'nın ana teması insan hakları ve özgürlüklerdi

Feridun AKSİN

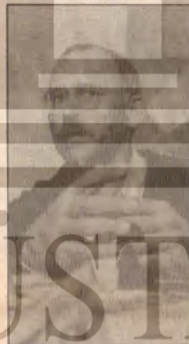
Fransız Komünist Partisi'nin her yıl geleneksel olarak yapılan Humanite yenliği, bu yıl da 13-14 Eylül cumartesi ve pazar günleri Paris yakınlarında Courmeuve parkında yapıldı.

Havanın yağmurlu olmasına rağmen bir milyona yakın ziyaretçi, Paris'ten olduğu gibi Fransa'nın diğer illerinden de gelecek bayramı ziyaret etti.

Göçtümüz 16 Mart seçimlerinden FKP'nin oy kaybından büyük umuda kapılan sağcı basın ve yayın organları bile bu başarıyı belitemek zorunda kaldılar. Nitekim anti-komünist yayınların hiçbir zaman esinmeyen radyo yorumcuları bile, bayramı anlatırken: "Ne yağmur, ne camur, kalabalıkların daha

den komünist partilerinin ve ulusal kuruluşlar hareketlerinin yayın organlarının standları yerleşti. Sosyalist ülkeler standlarında sosyalizmin kazanımları ve sosyalist ülkelerdeki gelişmeler sergilenirken diğer standlar, kendi ülkelerinde yürütülen demokrasi ve sosyalizm savaşını sergiliyorlardı. Bu yıl geçen yıllardan daha geniş bir standla bayrama katılan Aitmen standı uluslararası bölümlerin ilgisini çekti ve en geniş ziyaretçi toplayan standlardan biri oldu. Her an gelip giden ziyaretçilerle dolup boşalan standla ana belye, "Türkiye'de demokrasi" belgisiydi. Bunun yanında "Kürt halkına yapılan kanlı baskılara son", "Politik tutuklulara özgürlük" de yükselen belgiler arasında önemli birer tutuyordu.

Standla TKP Programı'nın

Çiğdem Mevlan

rall'in kitabın Fransızca baskısını imzalamak üzere gelisinde yasan- dı. Büyük bir kalabalığın kitap imzalamak üzere geldiği ile, atılan çocuk belgileri büyük bir dayanışma ana yandı.

Humanite bayramında ayrıca iki stand daha yer almıştı. Uluslararası bölümün girişine yakın bir yerde bulunan KOMKAR standında özellikle Kürt halkına yapılan baskılar ve buna karşı verilen savaşım büyük algıyı oluşturunur, Kürt halkının yaşamından, geleneklerinden örnekler veriliyordu. Bu amaçla hazırlanan yayınlar ve diğer KOMKAR yayınları sürekli olarak stand gelen ziyaretçilere sunuldu.

Göçmen işçi standlarına ayrılan bölümde bulunan "Türkiyeli göçmen işçiler" ise bir yandan "Türkçüla yayın" belgisi altında Fransa'daki yabancı işçi düşmanı kampan-

"Sıcak takip" ve dış politika

Av. Enis COŞKUN

Sıcak takip son günlerin sıkça duyulan bir dış politika deyimi oldu. Irak topraklarında sürdürülen askersel hareket ve onu izleyen yetki yasası görüşmelerinde tartışılan bu kavram, aslında uluslararası deniz hukukuna ait bir kuralın ifadesidir. Bir devletin sahil sularında o devlet yasalarına aykırı bir eylemde bulunup kaçan gemiyi izleme, yakalayıp kovuşturma yapılması için kendi limanına geri getirme hakkı uluslararası teammül hukukunda uygulanagelen bir kural olarak bilinmektedir. Bu kuralın yasalığı için birçok koşulun varlığı öngörülmektedir. Bunlar arasında bizi en yakından ilgilendiren; sıcak takibin bir başka ülke karasularına girilmeden sona ermek zorunluluğudur. Çünkü karasuları ülkenin egemenlik alanına dahildir. Bir ülkenin egemenlik alanına müdahale ise, uluslararası hukukta tecavüz sayılmaktadır.

İşte açık denizde uygulanabilir olan "kesintisiz izleme" ya da "sıcak takip" kuralı, Özal hükümeti tarafından komşu ülke topraklarında yapılması öngörülen askersel hareketların hukuksal gerekçesi olarak kullanılmak istenmektedir. Milli Savunma Komisyonu'nda yazılan biçimyle bu yetki yasası metni, Türk hükümetine önceden izin alınmadan tüm komşu ülke topraklarına "sıcak takip" gerekçesiyle girebilme olanağını vermektedir. Bu haliyle tasarı ağır eleştirilere karşıydı. Bunun üzerine metinde yer alan "önceden mutabakat aranmaksızın" cümlesi TBMM'de çıkarıldı. Ne ki yürürlüğe giren yasa metninde "önceden" diye özel belirleme de bulunmadığı için mutabakatın zamanlaması esnek bırakılmış oldu. Bu durumda hareket öncesinde karşı ülkeden mutabakat isteme zorunluluğu öngörülmemiştir. Bu düzlemde tehlikeli sonuçlar doğurmaya müsaittir. Çünkü karşı ülkenin ön izni alınmadan girişilecek bir askersel hareket, en azından sınır ihlali sayılacağından çatışmaya, bazı koşullarda ise savaş yolaçabilmektedir. İç hukukumuzdaki bir düzlemde, egemen bir devlete karşı kullanılamaz, onu bağlamak ve eylemi yasal kılmaz.

Bu oluşum neyi gösteriyor? Kuşkusuz, öncelikle rejimin yürüttüğü dış politikanın karakterini ve taşıdığı tehlikeleri sergiliyor. Gerçekten, böylece bir kez daha görüldü ki; Türkiye'nin güncel dış politikası komşularına güvensizlik veren tehdit ve gerilim yaratan, barışçı olmayan bir politika. Ülkemizi tehlikeye sokan, bağımsızlığımızı ortadan kaldıran bu politika halkımızın değil, ABD'nin çıkarlarına hizmet etmektedir. Bu politika birdenbire ortaya çıkmadı, O, 12 Eylül sonrasında, daha önce kendisi eksiklikleriyle de olsa varolan demokratik yaşamın ortadan kaldırılmasıyla birlikte oluşturulmaya başlanmıştır. Şimdi ise sıcak takip yetki yasası ile derinleştirilmesi yönünde tehlikeli bir adım daha atılıyor. Bu yasayla Özal, meclis aile savaş ilan yetkisini yürürlüğe taşıyarak da aykırı olarak ele geçirilmiş. Öyle görülmüyor ki, Özal, kendi partisinin "çoğunluk" oylarıyla aldığı yetkiye dayanarak meclisin ve halkın denetiminde bir yönetim sürdüremek istemekteydi.

Halkın demokratik katılımına kapalı böylece bir dış politika ülkenin her an savaş çıkması olanağını gündemde tutacaktır. Bu ise, sürekli olarak bir ilan edilmemiş savaş koşullarına yasama sonucunu getirir. Böylece de rejim, yine askersel devrimlere gerek bırakmadan demokratik kazanımları yoketme, demokrasileri gücünü ezme silahını elinde bulundurabilmektedir. Her de uluslararası kamuoyunda kendiliğinden mağdur

Avustralya'da TKD'nin Genel Kurulu yapıldı

Avustralya Türkçüveller Kültür Derneği ATKD'nin 13. olağan Genel Kurulu 24 Ağustos pazar günü Melbourne'da yapıldı. "Dünyada barış, Avustralya'da güvenli birgelecek, Türkiye'de demokrasi" belgisi altında toplanan Genel Kurul'da gelecek dönem çalışmaların açışından önemli kararlar alındı. Alınan bu kararlara göre: Barış çalışmalarına ağırlık verilecek, Türkiye'ye boşlayan nükleer silahlara karşı kampanyaya destek olunacak, Sol Birlik'in güçlendirilmesine ve Türkiye'deki demokrasi savaşımıyla dayanışmaya omuz verilecek, göçmenlik sorunlarını içeren bir konferans düzenlenecek ve kültürel çalışmalar geliştirilecek.

ATKD'nin Genel Kuruluna Melbourne'daki göçmen örgütleri Avustralya Türkçüveller İşçiler Birliği, Melbourne Halkevi, Shepperton Türk Kültür Grubu bizzat katıldı ve Batı Avrupa'daki Türkçüveller demokratik derneklerle mesajlar göndererek dayanışmalarını illettir.

Türkçüveller kadınlar için radyo

Avustralya Türkçüveller Kültür Derneğinin Kadınlar Merkezi tarafından hazırlanan ve haftada bir yayınlanacak yarı saatlik Türkçe yayın faaliyeti geçti. Toplum radyosu 3 CR tarafından sunulan bu program her pazarı günü saat 22.00'de orta dalda 855 kHz üzerinden dinlenebilir.

Avustralya'da Irak saldırısı kınandı

Avustralya'da Türk ordusunun Irak sınırlarını aşarak saldırıda bulunması ve bölgedeki operasyonları çeşitli eylemlerle protesto edildi.

Avustralya Türkçüveller Emeççiler Toplum Merkezi (ATEF), Avustralya Kürt Derneği (AKD), Sydney Türkçüveller Emeççiler Birliği (STEB), Demokrasi ve İnsan Hakları Komitesi ile Avustralya Türk Çocuk Bakım Kooperatifi biraraya gelecek bir basın toplantısı yaptılar. Basın toplantısında Irak saldırısını kınayan 6 örgüt ortak bir metin açıkladılar. 2 Eylül günü Sydney öğretmenler federasyonunun binasında ortaklaşa olarak düzenlenen toplantıda, Avustralya Sosyalist Partisi, Irak Halk Federales (Çönlük) ve Irak Demokratlar Birliği temsilcileri de birer konuşma yaparak Kürt halkı üzerinde ki baskıları protesto ettiler.

5 Eylül günü 6 örgüt Sydney'de Türkiye konsolosluluğunda bir protesto gösterisi yaptılar, konsolosluk önüne siyah çelenk bıraktılar. 6 örgütün ortaklaşa düzenledikleri bu gösteriler Avustralya'da eylem birliğinin kurulması ve pekişmesi açısından önemli bir adım olarak değerlendiriliyor.

ye'de demokrasi" belgisiydi. Bunun yanı sıra "Kürt halkına yapılan kanlı baskılara son", "Politik tutuklulara özgürlük" de yükselttilen belgiler arasında önemli bir yer tutuyordu.

Standda TKP Programı'nın Fransızca baskısı, Altın'ın bayram gün hazırlanmış Fransızca özel sayısı yanında Türkiye'nin aktüel gerçeklerini açıklayan broşürler, bildiriler, ayrıca Kürt halkına

Günter Wallraff yapılan baskıları protesto eden bir imza kampanyası açılmıştı. Standın en çok ilgiyi zamanı "En Altıaklılar"ın yazarı Günter Wall-

DIYARBAKIR MEKTUBU

Özal'ı zorla dinlettiler

Geçtiğimiz aylarda Batman'da birgün akşamı üzeri saat 17.00'den sabah 05'e kadar süren bir sokağa çıkma yasağı uygulandı. Bu defaki sokağa çıkma yasağında 1985 Ekim'inde uygulanan sokağa çıkma yasağında olduğu gibi genel arama yapılmadı. Bu kez nokta operasyonları düzenlendi. Bu operasyonlarda Kürdistan'da görev yapan ve sayılan önümüzdeki dönemde 3000'e çıkarılacağı belirtilen Alman ve Amerikan asker uzmanlarına eğitilmiş ve basında "Türk Ramboları" olarak tanımlanmış jandarmalar ve terörist komandalara bir tatbikat yaptırıldı. "Genel güvenli ve asayiş sağlanarak, petrol tesislerine karşı olası bir sabotaj girişimini önlemek" amacıyla gerçekleştirilen operasyonda yüzlerce yurttaş gözaltına alındı.

Gözaltına alınan yurttaşlar günlerce Halk Eğitim Merkezi'ne bodrum katında tutuldu. Bunlar arasında daha önce içeri girmiş-çıkışmış bir çok yurttaş vardı. (Bu yurttaşların çoğunun hemen hemen her operasyonda gözaltına alındığını, çeşitli baskı ve işkencelere karşı karşıya kaldıklarını belirtelim) Çevrelerinde ilerici-demokrat olarak tanınan bu insanlara gözaltı süresince uygulanan işkencelerden çeşitli sorular soruldu. Her defasında olduğu gibi bu defa da yurttaşlar polis ve komandalara işbirliği yapmaya, onları hesaba muhbirlik yapmaya zorlandı. Yurttaşlar bunu kabul etmedikleri için tehdit ediltiler, işkence görüldü. Batman'da polis, durumları parayla iş yapmaya yönlere değişik yaşlardaki çocukları izleme ve ihbar işlerinde kullanıyor.

Özal halkın öfkesinden mi korkuyor? Silvan'daki seçim gezisinde silahların konuşulduğunda...

Bugün Batman'da devlet terörü kıl geziyor. Hemen hemen her gün özellikle de akşamları aramataamlar, gözaltına almalar, en hafifinden kimlik kontrolleri yaşamın doğal bir parçası sayılıyor. Herhangi bir yurttaşın gözaltına alınması, günlerce işkencelerden geçirilmesi için "üçüncü beğenilmesi" yeterli oluyor.

Batman'da 3 polis karakolu ve sayısız polis bulunuyor. Ayrıca çok sayıda polis timi ve çevik kuvvet'in yanı sıra bir jandarma Birliği, bir hava birliği ve bir komando alayı da Batman'da işlenmiş bulunuyor. Siyasi polis ve araştırma bölümleri emniyet amirliğinin özel birimlerine yerleştirilmiş. MİT, Siyasi polis ve özel timler sayısız sivil araca sahiptir.

KOMKAR yayınları sürekli olarak stand gelen ziyaretilere sunuldu. Göçmen işçi standlarına ayrılan bölümde bulunan "Türkçüveller göçmen işçiler" ise bir yandan "İrkiçliğe hayır" belgisi altında Fransız'daki yasadışı işçi düşman kampanyası'na protesto ederken, diğer yandan "Türkiye'de demokrasi" belgisi altında Türkiye emeççileri ve demokratları ile dayanışmasını dile getiriyordu.

Halkın demokratik katılımı kapalı böylesi bir dış politika ünkerin her an savaşta sokulması olanağının gündemde tutulacaktır. Bu ise, sürekli olarak bir ilan edilmemiş savaş koşullarını yaşama sonucunu getirir. Böylece de rejim, yeni askersel devrimlere gerek bırakmadan demokratik kazanımları yoketme, demokrasi güçlerini ezme silahını elinde bulundurabilecektir. Hem de uluslararası kamuoyuna kendini mağdur gösterecek bir kılıf sağıp olarak.

Bu planlar boş çakarınmadır. Ülkemizde demokrasi ve barış, bölgede ve dünyada barış için bu "sıcak takip yetki yasağı" iptal edilmelidir.

Fırat DİLGES

kunulushlandıki kadroları ANAP'laştırma çalışmaları almış başını gidiyor. Maddi cöküntü, sosyal bunalım emeççi ailelerinde ciddi sarsıntıları yaratıyor. Polis kurum, alkolizmi ve uyuşturucu kullanımı teşvik ediyor. İçişleri polislerin başlıca gelir kaynaklarından biri de kumarhanelerdir.

Batman'da bütün bunlar olurken geçtiğimiz Haziran ayının sonlarında Turgut Özal Siirt'e geldi. Özal'ın şehire gelmesi doğayla ilgili çok sayıda kumarhanesini. Ancak kesilen kurbanlar daha sonra kasaplarda satıldı. İl yöneticileri Özal'ı karşılamak için pankartlar hazırladılar, pankartlarda öğretmenlere yazdırıldı. Hasat mevsimi olmasına karşın köylüler tarlalarında alınarak belediye zabıtları aracılığıyla zorla bindirilir Özal'ın konuştugu alana getirildiler. İlçe belediyelerinin çoğu belediye araçlarının yanısıra peçetili araçlarla da benzin sağladılar Özal'ın konuştugu alana adam taşındılar Merkezde ise esnafların dükkânları ve işyerleri belediye zabıtları tarafından kapatılarak, resmî kurum ve kuruluşlar işlerini boşaaltılarak esnaf, işçi ve memurlar zorla Özal'ın konuştugu alana götürüldüler. Bütün bunların yanı sıra okullar, tatilde olduğun halde ilkökull çocukları evlerinden çağırılmış, bayrama götürülür gibi ellerine bayraklar tutuşturulmuş alana götürülmüşler. Siirt eğitim yüksek okulu öğrencileri'de askerî disiplin içinde zorla Özal'ın konuşma yaptığı alana getirildiler. Özal'ın geçiş boyunca yapılan uygulamalar halkta derin bir nefret uyandırdı.

Batman'da rüşvet vermeden herhangi bir kamu kuruluşuna işçi veya memur olarak girebilmemesi hemen imkansızdır. İşçi giriş için düzenlenen sınavlar iş formalitelerinde öteye gitmiyor. Batman Petrol Rafinerisinde işçi girmek için en 1,5 milyon lira rüşvet vermek gerekiyor. İş alma ve rüşvet işlerinin baş ögütücüsü ise ANAP Siirt milletvekili Aydın Baran'dır. Batman'da kamu

Merkez Bankası yetkililerinin katıldığı işçi toplantıları düzenlendi

İşçiler Merkez Bankası yöneticilerinin güç durumunda bıraktı

● Merkez Bankası yöneticilerinin "Türk hükümetinin yurtdışında çalışan yurtdışlarımızın tasarruflarına büyük ihtiyacı var" şeklindeki sözleri tepkili ve işçiler, banka yetkililerine "mademki bu kadar ihtiyaç var, ihracat şirketlerine büyük teşvikler verilirken, işçi dövizi için neden hiçbir teşvik düşünülüyor?" sorusunu yönelttiler.

● Yapılan toplantılarda, göçmen işçiler, işçi dövizi hesaplarında anapara ve özellikle faiz ödemelerinin zamanında yapılmadığını, binlerce işçinin fazlasını bir-iki yıl gecikmeye alabildiklerini belirttiler.

● İşçilerin Türkiye'de dövizi sıkıntısı olup olmadığını çekindikleri sorunlarına, Merkez Bankası Başkanı "dövizi sıkıntısı yok" diyerek, gergin üstünü örtmeye kalktı.

Türkiyeli göçmen işçilerin sorunlarına çözüm getirmek amacıyla, geçtiğimiz günlerde Merkez Bankası Yavuz Canevi başkanlığın-

daki bir heyet Federal Almanya'ya gönderildi. Heyet, çeşitli kentlerde işçilerle yapılan toplantılarda bulundu. Ancak, esas amaç işçilerin sorunlarına en küçük bir çözüm getirmek değil, işçileri vaatlerle daha çok işçi dövizi pekiştirmek ve böylece, Türkiye'nin yeniden girmekte olduğu "döviz darboğazı"nı hafifletmek olduğu görüldü.

Ne var ki, yapılan toplantılarda Merkez Bankası yetkililerinin vaatlerine ve dövizi istemlerine, Türkiye göçmen işçiler sert tepki gösterdiler ve "vaatlere karnımız tok, sizlere güvenimiz kalmadı" diyerek, banka yetkililerini soru yağmuruna tuttular. Göçmen işçilerin sorunlarına karşısında, Merkez Bankası yöneticileri ya susmak zorunda kaldılar, ya da eski yalanları yineleyerek, işçileri oyalamaya kalktılar.

Yapılan toplantılarda, Türkiye göçmen işçiler, işçi dövizi hesaplarında anapara ve özellikle faiz ödemelerinin zamanında yapılmadığını, binlerce işçinin fazlasını bir-iki yıl gecikmeye ile alabildiklerini diyorlar. "bizleri, yeni binaya taşımıyoruz ve bilgisayar sistemine geçiyoruz diye oyalıyorsunuz" şeklinde konuştular. Mer-

kez Bankası yöneticilerine Türkiye'de dövizi sıkıntısı olup olmadığını sorusunu yönelterek, çeşitli bankalarda bulunan işçi dövizi hesaplarının geleceğinden endişe duyduklarını belirttiler. Merkez Bankası Başkanı Yavuz Canevi, bu soruya verdiği yanıtta "Türkiye'nin dövizi sıkıntısı yok" diyerek, gerçeği söylemedi ve işçileri kandırmaya kalktı. Bu arada, banka yetkililerinin yaptıkları açıklamada, şu an Türkiye Merkez Bankası'nda 280 bin Türkiye'li göçmen işçilere ait "işçi dövizi hesabı"nın olduğu belirtildi.

Özal Hükümeti'nin ve Merkez Bankası yetkililerinin, "Türkiye'de dövizi sıkıntısı yok" şeklinde açıklamalarına karşın, gerek resmi istatistikler ve gerekse, dışalım ve sanayicilerle yapılan açıklamalar, Türkiye'de yeniden bir dövizi sıkıntısının başladığını ve ciddi bir "döviz darboğazı"na girilmekte olduğunu gösteriyor. Örneğin, 26 Temmuz 1986 tarihli Hürriyet gazetesinde, Özal'ın "dövizi sorunu yoktur" şeklindeki açıklamasını yayınlayan İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı Nurullah Gergin, tüm sanayicilerin ithalat için bankalarda gerekli dövizi bulamadıklarını söyleyerek, bu durumun kendisine 1979 yılındaki olayları anımsattığını belirtti ve "o zaman piyasada sigara sıkıntısı çekiliyordu. Buna karşın, Tekel Genel Müdürü sıkıntı olmadığını söylüyordu. Şimdi dövizi aynı durum yaşıyoruz" dedi.

Aynı şekilde, 13 Eylül 1986 tarihli Milliyet gazetesinde bir açıklamada yapan dış ticaret şirketi yöneticileri, "işçi için sıkıntı büyük dövizi sıkıntı çektilerini ve dışalım için, bankalarda dövizi alamadıklarını belirttik. sanayi girdilerinin dışalımını yapabilmek için, en az iki ay beklemek zorunda kalıyoruz" dedi.

Ote yandan, Merkez Bankası'

Tehditle değil

Bulgaristan Devlet Başkanı Todor Jivkov Yunanistan Başbakanı Papandreou'nun ziyaretleri sırasında yaptığı bir basın toplantısında "Maa-lesof son zamanlarda Türk-Bulgar ilişkilerinde baki olumsuz gelişmeler olmuştur" diyerek şöyle devam etti: "Balkanlarda, Avrupa'da ve tüm dünyada barış yumaşmanın yararına olacak şekilde Türkiye ile ilgili ilişkilerimizi geliştirmeye yönelik her türlü düğünceyi kabul etmeye hazırız."

Komşumuz Bulgaristan'ın en yetkili temsilcisi tarafından yapılan bu çağrı için Türk basınında peniş yankı bulduysa da bir iki gün sonra gazetelerde isimleri açıklanmayan dışişleri yetkililerinin Jivkov'un diyalog çağrısını "sammimi olmayan bir davranış" olarak niteledikleri yazılarına başlandı. Ardından hükümet sözcüsü ve Devlet Bakanı Mesut Yılmaz diyalog çağrısıyla ilgili olarak bu diyalogun ancak "Öncelikle Bulgaristan'daki Türk azınlığı meselesi ele alınırsa kabul edilebilir" diye sürdü.

Belli ki hükümet Todor Jivkov'un çağrısını geri çevirmeye kararlı. Bulgaristan'ın daha görüşme masasına oturmada bir takım şartları, üstelik alenen, kabul etmesini isteyecek görüşme yolunu tıkkıyor. 17.9.1986 tarihli Milliyet'te Sami Kohen diyalog çağrısıyla ilgili olarak fikrini söylediği üst düzeydeki bir Bulgar diplomatının önerilen görüşmelerde her konunun ele alınabileceğini söylediğini yazıyor. Nitekim Todor Jivkov'un "Biz, karşılıklı iyi oluşturan tüm meseleleri, geleceği gözönünde bulundurarak, aktif bir diyalog ile çözümlmek is-

AAI SÖYLEMEZOĞLU

tiyoruz" demisi olmasa da böyle yorumlanabilir. ANAP hükümetinin komşu ülkenin en üst düzeyden yaptığı bu çağrıya hiçbir diplomatik sondaj bile ihtiyaç duymadan geri çevirmesi asıl bu hükümetin ne kadar samimiyetsiz olduğunu gösteriyor.

Bulgaristan ile ilgili eleştiriler yapılan hakkı mı, değil mi, tartışmıyoruz. Bir an için hakkı olduklarını düşünecek bile, bundan Türkiye'nin dış politikası açısından nasıl bir sonuç çıkar? Bulgaristan'a veya herhangi başka bir ülkeye dışardan zorla bir şey kabul ettirmeye çalışmak olacak iş mi?

ANAP milletvekillerinin mecliste Suriye ile ilgili bir tartışma sırasında "savaş çıkarsa çıkışın" dedikleri biliniyor. Bir diğer ANAP milletvekilinin "ordu neden Bulgaristan'a girmiyor?" diye sordugunu gazetelerden öğreniyoruz. Daha önceden de Rauf Tamer Tercuman'da "harp ilan etmek lazım" diye yazmıştı. İşte meseleleri karşılıklı görüşmelerle, diyaloga çözmeye önerilerine kulak tıkananlar yurdumuzda sürüklemek istedikleri yol budur.

Saydığımız örnekleri birkaç kendini bilmez sözünü diyer bir kenara atamayız. ABD'de sosyalist ülkeleri karşı "hacı seferi"ni temel hükümet politikası haline getiren grup işbaşında.

NATO'nun ve Pentagon'un değil de Türkiye'nin çıkarlarını düşünenler için ise bütün komşularımızla iyi ilişkiler için çıkmaktan başka yol yoktur. Bu, tehditler savurarak değil, karşılıklı görüşmelerle olur. Jivkov'un diyalog çağrısına olumlu cevap verilmelidir.

İsrail ve ABD misillemeye hazırlanıyor

Terörle mücadele mi, devlet terörü mü?

Eylül ayı başında Karacı ve İstanbul'da meydana gelen olaylarla terimandan terör, hemen ardından Batı Avrupa'da bazı terör eylemleri sürerken, ABD ve İsrail tarafından yapılan açıklamalar ve hazırlıkları olayların çok boyutlu olduğunu ve önümüzdeki günlerde yeni terör olaylarının beklenileceğini gösteriyor.

Büyük bir olasılıkla bundan önceki birkaç terör eyleminde, ve de özellikle 1980'li yıllarda Paris'te Vi-

da bir Filistin kampı bombalanması, bundan bir gün sonra ise Güney Lübnan'daki bir Şii gerilla üssüne karşı helikopter saldırısı düzenlenmiştir.

Reagan yönetiminin ise terör olaylarını yalnızca Ortadoğu ülkelerine karşı başlatarak artırmak bir araç olarak değil, Sovyetler Birliği'nin ciddi, tutarlı bir çabalarına gölge düşürmek amacıyla kullanmak istemesi ayrıca bir olumsuzluk. ABD'de yapılan ve İs-

ra oranda daha önemli olmaktadır. ABD'nin etkili olarak karşılık verecek olduğu düşünülmektedir. Türkiye-İsrail ilişkileri

Sinagog saldırısının Türkiye'de gerçekleşmesi sonrası geçtiğimiz günlerde bombalı camia taşırken yalanan 3 Suriyeli ve engellenen terör eylemleri ise Türkiye'nin Ortadoğu'da, "terörle karşı mücadele" adı altında saldırılan ABD

Ekonominin ana göstergesi = Açlık

Özlem ÖZGÜR

Ara seçimler nedeniyle, Türkiye'de "ilginç" olaylar yaşanıyor. Özal'ın katıldığı bütün toplantı ve mitinglerde, "işsizlik, geçinemiyoruz ve açız" pankartları açılıyor ve insanlar, yüksek sesle bu belgileri bağıyor. Kitleler, aynı belgileri, yasal mahalefet partilerinin toplantı ve mitinglerinde de öne çıkararak, tepkilerini dile getiriyor.

Cumhuriyet tarihi boyunca, ilk defa bir başbakan, seçim mitinglerinde, "açız" pankartlarıyla karşılaşılıyor; ve yine ilk defa, bu sözük, seçim meydanlarının ana belgilerinin birisi oluyor... Bütün kamuyu araştırımları, kitlelerin ezici çoğunluğunun konuştugu konuları en başında, seçim sıkıntısı, pahallılık, işsizlik ve konut gici, yaşamsal sorunların geldiğini gösteriyor...

Özal'a sorarsan, ekonomideki gidişat bütünyle yildir; ve dahası, bir ekonomik "mucize" gerçekleştirilerek, Türkiye köşeyi dönmüştür. Özal ve ekibinin, seçim meydanlarında sürdürdüğü propagandanın özü budur. Bir toplumdaki, yığınlar eli gülmeyen bir "yıkıma" sürüklenmiş; ve gelinen noktada, artık tek kelime ile "açlık" olarak ete kemliğe dönüşmüştür. "hıslamışlar"; ö ükdede, buraların "mucize"leri, o ekonominin arasında burasında bile, olumlu bir gelişme olamaz ki...

Son verilerden kalkarak, Özal'ın ekonomik "mucize"lerin-

Son yılların en büyük başarısı, seçim meydanlarını da sürdüğü propagandanın özü budur. Bir toplumdaki, yığınlar eşiğindeki bir "yıkıma" sürüklenmiş; ve geleneksel, artık tek kelime ile "yakıp" olarak ete kemile burunmuş; "hıslamışa" o ülkede, bırakalım "mucize"leri, o ekonominin arastırma burasında bile, olumlu bir gelişme olamaz ki...

Sen verlerden kalkarak, Özal'ın ekonomik "mucize"lerinin bazı örnekleri verelim. Yıbaşında, piyasadaki para miktarı (emisyona hacmi), 1 trilyon 293 milyar liradır. Merkez Bankası'nın 15 Ağustos tarihli durumuna göre, emisyona hacmi 2 trilyon 3 milyar liraya ulaşmıştır. Bir başka deyişle, yıbaşından bu yana, piyasadaki para miktarı yüzde 55 oranında artmış; ve yılın ilk 7,5 ayında, 710 milyar lira tutarında karşılıksız para basılmıştır. İçtiğinizi ki, Özal'ın ekonomik programının en başından da, "sıkı para politikası" yazılıdır.

Geçtiğimiz günlerde yayınlanan ödemeler dengesi bilançosuna göre, geçtiğimiz yılın üç döneme orantılı içinde bulunduğumuz yılın ilk yarısında Türkiye'nin işçi dövizleri girişleri yüzde 17 ve turizm gelirleri ise yüzde 20 oranında gerilemiş; buna karşılık, Türkiye'nin dış ticaret açığı yüzde 60 artarak 1 milyar 619 milyon dolara ulaşmıştır. Özal'ın "dışaım patlaması" balonu, sönmeye başlamış; ve örneğin, Türkiye'nin dışından, geçtiğimiz yılın aralık Haziran'da yüzde 21 ve temmuz ayında da, yüzde 19 oranında gerilemiştir.

Özal'ın "mucize"leri bunlarla sınırlı değildir. Özal hükümeti, içinde bulunduğumuz yılın ilk dört ayında, 1 milyar 442 milyon dolar tutarında kısa vadeli dış borç almış; ve kısa vadeli borçları toplam borçları içindeki payı yüzde 30'a yükselmiştir. Dahası, şimdi Türkiye'de yeni bir döviz sıkıntısı ortaya çıkmış; ve sanayicilerin ağzından, "döviz" feryatları düşmez olmuyor; ve emperyalist finans çevreleri, Türkiye'nin dış borç ödemelerinde güç bir döneme girmektedir olduğunu belirten raporlar yayımlanmaya başlamışlardır.

Özal'ın "mucize"leri listesi, daha da uzatılabilir. Bir noktaya dikkati çekerek sözü bağlamak istiyoruz. "Eke-nomide mucize yaratılır" derken, Özal haklı mıdır? Bize göre, yerden göğe kadar "hakkı"dır!

Neden mi? Evren-Özal rejiminin önüne konan ekonomik programın özü, bir maddeden oluşmaktadır; ve bu da 1980 öncesinde, tükana ve kesintiyi uğrayan yeni sömürgeleşen araclara, yeniden işlerlik kazandırmaktır. İşte, Evren-Özal rejimi bunu başarmış; silah zoruyla kitlelerin ekmeğine el konarak ve ekonominin bütün olanakları bu amaca yönlendirilerek, kesintiyi uğrayan mekanizmalara yeniden işlerlik kazandırmış; ve emperyalistleri ile işbirlikçilerini, tükana soygun ve sömürü yöntemlerini yeniden işlemeye salanmıştır. Hem de, soygun ve sömürü miktarı kat be kat artmıştır.

Ancak, yeni ekonomide bir kuralları ki, süngüleri gölgesinde, yeni sömürgeleşen tükana aracları işlerlik kazandırmak olanaklıdır; ama, bunun da bir süresi ve bir sınırı vardır. Nitekim, görünür odur ki yeni sömürgeleşen aracları yeniden kesintiyi uğratabilecek ve krizin ötekileri de, azadribecek olan şiddetli bir "döviz darboğazı" kapının eşikindedir; ve bu olgu, yalnızca ekonominin göstergelerinin gözlenmekle kalmamaktadır; aynı zamanda, Özal'ın işçi ve destekçileri tarafından da kabul edilmiştir.

Kuşkusuz, ne denli büyük olursa olsun, yeni bir döviz bunamalı ile, kendilinden yeniden jikilirdi dermek istemiyoruz. Böyle bir olası karşısında, emperyalizmin yeni manevralara başvurmayaacağı ve Evren-Özal rejimine, yeni olanakları sağlamayaacağı da söyleyebiliriz. Ancak, hangi manevraya başvurulursa vurulsun, ciddi bir döviz bunamalı, yeniden zayıflattıktan ve onu, çok düşürdükten sonra olabilir. Önemli olan, demokrasi ve barış güçlerinin, bu güçlü olasıya karşı hazırlık olmaları ve bundan yararlanabilmeleridir. Bu noktaya, dikkati çekmek istedik...

Ödemelerinin zamanında yapılmadığını, bilerece işlerini fazlalarını bir-iki yıllık çekimle ile alabildiklerini de getirecek, "bizleri, yeni hımsa taşınıyor ve kompüter sisteme geçiriyor diye olaylar-sınız" şeklinde konuştular. Merkez Bankası Başkanı Yavuz Can-evi, Türkiye'ye göçmen işçilerin bu sıkayetlerine verdiği cevapta, yine eski söylemlerini tekrarlara-yak, "kompüter sisteme geçmeye başladık, sorunlarımız kısa sürede çözüme gelse" dedi.

Merkez Bankası yetkililerinin yaptıkları konuşmalarda, "Türk hükümetinin yurt dışından çalışan yurttaşlarımızın tasarruflarına büyük ihtiyacı var" şeklindeki sözleri, işçiler tarafından tepkiye karşı-landı ve Türkiye'ye göçmen işçiler, yetkililere "mademki bu kadar ihtiyaç var, ihracat sıkıntılarını büyük teşvikler verilerek, işçi dövizleri için neden hiçbir teşvik düşünülmüştü?" sorusuna yönelttiler. Merkez Bankası yetkilileri, Türkiye'ye göçmen işçilerin bu ve benzeri sorunları, yansıtsın bırak-mak zorunda kaldılar.

Türkiye'ye göçmen işçiler, Mer-

kez Bankası yetkilileri de, işçilerin sıkıntılarına ve dışalım için, bankalardan döviz almadıklarını belirterek, sanayi gelirlerinin düşülmesi yapılabilecek için, en az iki ay beklemek zorunda kalıyoruz de-diler.

Ote yandan, Merkez Bankası'nın yeni belirlediği verilere göre, geçtiğimiz yılın üç döneme oranla içinde bulunduğumuz yılın ilk yarısında, Türkiye'nin döviz gider-lerinde artış karşılıklı, döviz gelir-lerinde önemli gerilemeler gözle-nildi. Örneğin, ilgili verilere göre, geçtiğimiz yılın üç döneme oranla içinde bulunduğumuz yılın ilk ya-rısında, Türkiye'nin dış ticaret açığı yüzde 60 oranında artarak, 1 milyar 13 milyon dolar artarak, 1 milyar 619 milyon dolara ulaşmıştır.

Aynı şekilde, ilgili dönemde, işçi dövizleri girişleri yüzde 17 oranında gerilemiş, 762 milyon dolardan 634 milyon dolara ve turizm gelir-leri de, yüzde 20 oranında gerile-yerek 444 milyon dolardan 357 mil-yon dolara düşü. Bilindiği gibi, bütün bunlara karşılık, geçtiğimiz yıl 3,5 milyar dolar dış borç ödenen Türkiye, bu yıl sonuna kadar 4,2 milyar dolar dış borç ödeyecek.

Türkiye borç alarını" veriyor!..

Alacak yabancı bankalar için hazırlanan çeşitli raporlarda, Türkiye'nin borç "alarmı" vermeye ve dış borç ödemelerinde güçlüklerle karşılaşmaya başladığı söylenerek, bankaların Türkiye'ye orta ve uzun vadeli borç vermeye ya-nışmadıkları ve kısa vadeli borçları konusunda da, çok dikkatli davranmaya başladıkları belirtildi.

İngiltere'de yayınlanan Finan-cial Times gazetesinin alacakları bankalar için hazırladığı raporda, Tür-kiye'nin borç alarmı verdiği kayde-diler, "Türkiye'nin bu yıl 4 mil-yar dolarlık dış borcunu ödeyebil-mesi için, bir o kadar borç almaya girmek zorunda" denildi. Rapo-rda, "Türkiye'nin dış borç yükünün hızla artmakta olduğu ve özellikle, kısa vadeli borçları toplam borçları içindeki payı yüzde 30'a yükseldiği belirtili. Türkiye'nin borç alarmı verdiği kayde-diler, "Türkiye'nin bu yıl 4 mil-yar dolarlık dış borcunu ödeyebil-mesi için, bir o kadar borç almaya girmek zorunda" denildi. Rapo-rda, "Türkiye'nin dış borç yükünün hızla artmakta olduğu ve özellikle, kısa vadeli borçları toplam borçları içindeki payı yüzde 30'a yükseldiği belirtili ve bankaların Türkiye'ye orta ve uzun vadeli krediler ver-meye istekli oldukları ve kısa vadeli krediler konusunda da, endişeli ol-dukları belirtildi ve buna gerekçe olarak, Türkiye'nin politik açıdan "riskli" bulunması ve dış borç, öde-meleri açısından da, "kritik" bir döneme girmekte olduğu göste-rildi. Bankaların, Türkiye'ye uygun-ların ekonomik politikalarının uzun ömürlü olmayabileceği endi-şesine kapıldıkları kaydedildi. Fi-nans gruplarının Türkiye'ye 1988 yılı genel seyon sonuçlarında kadar orta ve uzun vadeli kredi açmayı düşünmedikleri belirtildi.

ve hazırlıkları olayların çok boyut-lu olduğunu ve özümlüdeğin işle-ri yeni terör olaylarının bekle-nilebileceğini gösteriyor.

Büyük bir olasılıkla bundan önceki birçok terör eyleminde, ve de özellikle 1980'li yıllarda Paris'te Vi-ya'na'da, Brüksel'de ve Roma'daki İstanbul saldırılarında olduğu gibi İstanbul'daki katliamın da gerçek suçluları karantıllı kalacaktır. An-çak, İstanbul'daki olaya da Ame-rikan ve İsrail gizli servislerinin doğrudan ya da dolaylı olarak ka-rıştığını, yaratılan nefret ortamın-dan kimsin yararlanmak istediği de açıkça ortaya koyuyor.

Sen terör olayları, ABD ve İsrail'e "terör ve teröristlere karşı mü-dadele" adı altında Doğu Akdeniz Ortadoğu'da hedefledikleri bazı öl-kelere saldıran planlarını gerçekleştirmek ya da bu hazırlıkları güç-lendirmek için uygun bir ortam yaratmıştır. Olayların zanlılarını işle her zamanki gibi Libya, Filis-tinli ve vb. oluşları ABD'nin Batı Avrupalı müteflikleriyle Arap öl-kelerine karşı ortak hareket etme olanaklarını genişletmiştir. Nite-kim bu olayların hemen ardından bazı Ortak Pazar ülkeleri terör kar-şı daha sert mücadele konusunda ABD'nin görüşlerine yaklaşımlar-dır.

Misilleme hazırlıkları

İstanbul'daki katliamın kurban-ları için B.M. binasında düzenle-nen törende yaptığı konuşmasında "saldırganlar cezalandırılmaktan kurtulamayacaklardır, uygun bir ortamda bir yer yerde karşılık verilecektir" diyen İsrail Savunma Bakanı İzak Rabin, ABD Dışişleri Bakanı Shultz ile görüştüğü son-ra da uluslararası terörizmin İsrail, Libya ve Suriye tarafından destek-lendiğini belirterek, hedeflerini or-taya koymuştur.

Aynı günlerde Dışişleri Bakanı I.Samir, FKÖ, Suriye ve Libya'yı İstanbul'daki saldırıya katılmakla suçlamakta, dünya devletlerini uluslararası terörizme destek veren Arap ülkelerini karşı yaptırını uygulamaya çağırmaktadır. Samir gi-bi, Ortadoğu'nun kan gölüne çevrilmesinde bugün payı olan Syon-ist politikacıların "ibadet ederken katledilen Yahudiler" olmaları daha fazla kan dökmek ve saldırıların "mevri savunma" gibi göstermek için kullaşagıkları ortada-dır. Nitekim misilleme hareketine geçilmiştir bile. 10 Eylül günü Lübnan'da Sayda limanı kenti yakını-

olarak yalnızca Ortadoğu öl-kelerine karşı baskıları arttırmakta bir araç olarak değil, Sovyetler Birliği'nin ciddi, tutarlı barış çabalarına gölge düşürmek amacıyla kullan-mak istemesi ayrıca bir olumsuz-luktur. ABD'de yayınlanan ve iş çevrelerinin görüşlerini yansıtan "The Wall Street Journal" da ge-çtiğimiz günlerde yer alan bir ru-yumda teröristlerin Sovyetler Bir-liği'nin çiftliği ve desteklediği söy-lenerek, saldırıların ABD ve dost-larının hedeflediği vurgulanmış ve şöyle denmiştir: "Eylemler için Pakistan ve Türkiye'nin seçilmiş hilçileri. Pakistan, Afgan müca-hillerini üsüdü. Türkiye'nin NATO içindeki rolü ise, Papan-dure sosyalist tarafsızlığa kalkıştı-

Sinag saldırısının Türkiye'de gerçekleşmiş olması geçtiğimiz günlerde bombalı çanta taşıyan yakalanan 3 Suriyeli ve engellenen terör eylemleri ise Türkiye'nin Or-tadoğu'da, "teröre- karşı mücade-le" adı altında saldırgan ABD planlarına daha çok karıştırması sonucunu doğurabilir. İnzare 17 MOSSAD ajanının Türkiye'ye gönderildiği, yabancı gizli servis-le-rin İstanbul'da cirit atıyor koşullar-da gerek Washington büyükelçi Elekdag'ın, gerekse Özal'ın terö-re karşı kararlı müdahale konusunda söyledikleri, ABD yönetimine ve İsrail'e bu yöndeki işbirliğini daha da gelistirme açısından cesar-et vermiştir.

Simon Peres ve Hasan Mübarek

Barış umudu mu, ABD planlarına uygun bir gösteri mi?

Sen terör olayı ve ardından İsrail'in başlattığı misilleme, Ortadoğu'da İsrail'in saldırgan politikasının daha da sertleşeceğine işaretleri verirken, 11 Eylül günü İskenderiye'de İsrail Başbakanı İsa Muv Devlet Başkanı Mübarek, beş yıl aradan sonra ilk kez buluştu. Sonuç herhangi bir karara varılmıyın bu buluşmada Peres'in Ortadoğu sorununa bir çözüm için uluslararası bir konferansa toplanma-sının belirli koşullarda kabul edilebileceğini söylemiş, aynı sağı Likud lideri ve Dış-işleri Bakanı Şamir'in ateş püskürmesine ve koalisyon hükümeti içinde bunlama yol-açtı.

Ortadoğu'da barış umudu olarak lanse edilmeye çalışılan Peres-Mübarek buluş-ması, Arap ülkeleriyle İsrail arasında ikili anlaşmalar imzalanmasını sağlayarak, böl-gede kendi planlarını bostanmayacak bir "barış" hedefleyerek Barış yönetiminin ça-balarıyla gerçekleştirebilir. Buluşmanın, ağustos ayı sonunda Doğu Akdeniz'de yapılan ortak ABD-Muv manevrasının hemen ardından gerçekleşmesi de ayrıca dik-kat çekici olmuştur.

ABD yönetimi Ortadoğu'da, özellikle Muv, İsrail ve Lübnan'ı sürdürdüğü sıkış-tırıcı sonucunda FKÖ'yu tümüyle saf dışı bırakarak, bölgedeki diğer hareketleri gücünü kırarak, aralarında tekliği ve güvensizlikten kırılmaları, "demiş" Arap öl-kelerinin sayısını arttır, özellikle Libya ve Suriye gibi İsrail'e yalnızca kendi ça-balarına uygun çözümleri dayatmak koşulları hazırlanmaktadır. Bu çerçevede da Barış yönetimi, İsrail ile bazı Arap devletleri arasında diyaloga ve bunun sonucunda yapılacak, 1978 Camp David anlaşması türünden ikili anlaşmalara, Arap öl-kelerinin arasını açma, anti-syonist cepheyi bölme açısından özel önem vermektedir.

KISA...KISA...KISA...

Sovyet-Çin yakınlaşması

Sovyet Başbakan Yardımcısı Nikolay Talisin'in Çin Halk Cumhuriyeti'ne geçtiğimiz hafta yaptığı ziyaret, Sovyetler Birliği ile Çin Halk Cumhuriyeti arasındaki yakınlaşmanın önemli bir adımı oldu.

17 yıllık bir aradan sonra böyle üst düzeyde gerçekleştirilen görüşmelerde iki ülke arasında bir dizi ekonomik işbirliği konusunda anlaşmaya varıldı. Anlaşmaya varılan birçok ortak proje dışında, Sovyetler Birliği 1 Ekim 1949'da Çin Halk Cumhuriyeti'nin kurulmasından sonra bu ülkeye kurduğu 400 sanayi işletmesinin modernleştirilmesini de üstleniyor. Öte yandan Polonya Devlet Başkanı Jaruzelski'nin ve Demokratik Almanya Cumhuriyeti Devlet Başkanı Honnecker'in önlümüzdeki günlerde Çin Halk Cumhuriyeti'ne yapacakları resmi ziyaretler, sosyalist ülkeler topluluğu ile Çin Halk Cumhuriyeti arasında politik yakınlaşmanın da önemli adımları olacak.

Akino-Moro görüşmesi

Filipinlerin diktatörü Marcos'u deviren başkan baskarı Korazon Akino, ülkede iç barışı yerleştirebilmek için silahlı muhalefet güçleriyle görüşmelerini sürdürüyor. Özellikle Adams güneyinde güçlü olan İslamcı Moro cephesiyle genelde yaptığı görüşmeler sonucu karşılıklı "ateşkes" üzerinde anlaşmaya varıldı. Öte yandan aynı öneriyi Ulusal Demokratik Cephe'ye yaptığı açıklayan Akino, ülkesinin geleceğinden "umutlu" olduğunu söylüyor. Ancak bir ay kadar önce Endonezya'ya resmi bir ziyaret yapan Korazon Akino, Endonezya diktatörü Suharto'yu "komünistleri ülkesinde etkileştirdiği için" övgü dolu sözlerle kutlamıştı.

Nükleer silahlardan arındırılmış Balkanlar

Bulgaristan Devlet Başkanı Todor Jivkov ve Yunanistan Başbakanı Andreas Papandreu geçtiğimiz 12 Eylül günü iki ülke arasında bir saldırmazlık paketi imzadılar. Birli Varsova Paketi, biri de NATO üyesi olan bu iki ülke arasında yapılan bir saldırmazlık ve iyi komşuluk anlaşması, Balkanlar nükleer silahlardan arındırılmasının ilk ve önemli bir adımı olduğu gibi, Yunanistan'daki Amerikan ve NATO askersel üstleniminin de varlığını yakından etkiliyor.

Johannes Rau

Sosyalist partilerin talebi

Avrupalı sosyalist partilerin nükleer enerji geliştirme programlarının durdurulmasını istiyorlar. İngiliz İşçi Partisi yönetim kurulu, nükleer enerji santrallerinin aşama aşama tümüyle kaldırılmasını istediğini açıkladı. Alman SPD lideri Johannes Rau ise, Avrupa sosyalist partilerinin bu kararının, partisinin son kongre kararlarıyla uyum içinde bulunmasını duyduğu memnuniyeti dile getirdi. İtalyan sosyalistlerin lideri Claudio Martelli ise İtalya'nın elektro-nükleer programlarının acilen durdurulması yönünde görüş belirtti.

Avrupa'nın güvenliği için yapılan anlaşma silahsızlanma için yeni olanaklar sağlıyor

Stockholm'de başarı

Bir süredir devam eden Avrupa Güven Verici Önemli ve Silahsızlanma Konferansı başarıyla sonuçlandı. Stockholm'de toplanan 33 Avrupa ülkesi, Kanada ve ABD'nin temsilcileri 22 Eylül pazartesi günü üzerinde anlaşmaya varılan sonuç belgesini onayladılar. ABD'nin sürekli yeni koşullar ile sürekli değişim engellemeye çalıştığı bu anlaşma Sovyetler Birliği'nin büyük cabalanıyla sağlandı. Avrupa'daki güvenlik tartışmaları ve silahlanmanın durdurulabilmesi olanağını yaratması açısından belirtilen sözkonusu sonuç belgesinde su konularında alındı: Büyük çaplı askeri manevralar önceden bildirilecek, konferansa katılan ülkeler bu manevralara gözlemler gönderebilecek, her ülke her yılın 15 Kasımına kadar gelecek yılki askeri hareketlarını liste halinde diğer devletlere sunacak, konferansa katılan ülkeler manevra gözlemlerinin dışında şüphe üzerine yüzde üç kez diğer ülkelerde incelemelerde bulunabilecek.

Sonuç belgesinin onaylanmasından sonra yapılan görüşmelerde konuşmacılar ediliyen sonucu Avrupa'da güvenliğinin artırılması ve uluslararası ilişkilerin gelişmesi açısından çok önemli olduğunu vurguladılar. İsveç Dışişleri Bakanı Sten Anderson konferans belgesini Avrupa'daki işbirliğinin yeni boyutlarını bir simgesi olarak nitelendirdi. Sovyet delegasyonunun başkanı Oleg Gromyko ise burada elde edilen sonucun diğer silahsızlanma görüşmelerine örnek olmasını temennî etti.

Stockholm'de elde edilen sonuç şimdiye kadar tüm silahsızlanma görüşmelerinde özellikle ABD tarafından öne sürülen iddiaları çürütülmesi açısından önemli bir rol oynuyor. ABD sürekli olarak Sovyetler Birliği'nin uyup uymadığını kontrol edilemeyeceğini öne sürerek somut silahsızlanma adımlarından kaçınıyor. Stockholm'un sonuçlarına göre Sovyetler Birliği Urallara kadar Avrupa'daki tüm toprakların konferansa katılan ülkelerin denetimine sunuyor.

Bu denetim sadece manevra gözlemleriyle de sınırlı değil. Sovyetler Birliği'nin yapılan anlaşmaya uymadığı görüldüğü sürece NATO ülkesi böylece yılda üçer kez özel incelemelerde bulunabilecek. NATO ülkelerinin sayısı gözönüne alındığında bu yaklaşık her bir defa sosyalist ülkelerde denetim yapma olanağına sahip olmaları anlamına geliyor.

Konferansın amacı Avrupa'da güvenliğin artırılması için gerçekleştirilmesi de sınırlı. Bu şekilde ABD topraklarında hiçbir denetim sözkonusu değilken SSCB'nin Avrupa'daki toprakları sürekli denetim altında olacak. Bu anlaşmanın en önemli sonucu bundan sonra öyle kolayca silahsızlanmaya uyulup uyulmadığının kontrol edilemeyeceğini öne sürülemeyeceğidir. Stockholm konferansı bu açıdan başlı başına güvenliğinin eline nükleer, kimyevi ve stratejik silahların sunulmasını içinsürdüren mücadelede önemli bir belge sunmuş oluyor.

1 Ocak 1987'de yürürlüğe girecek olan bu anlaşma ile ülkelerin birbirlerine karşı zor kullanmayacakları taahhüt ediliyor.

Yapılan anlaşmanın sayıtları ayrıntılarına gelinece durum şöyle 13 bin asker ya da 300 tankı geçen bütün askeri manevralar ve birlik aktarmaları diğer ülkelere önceden bildirilmek zorunda. Ma-

nevralarda görev alan asker sayısının 17 bini geçmesi halinde bütün ülkelerin gözlemleri yapılabilir. Havadan paraşütçü kama yapma manevralarında ise 3 bin askerden sonra bildirilecek ve 5 bin askerden sonra yazılı gözlemci pağnacak. 75 bin askerden fazla olan manevralar bundan böyle ancak iki yıl önce bildirilmek koşuluyla yapılabilir.

Bir doğum gününün hatırlattıkları

Geçtiğimiz haftalarda Paris'i hedef alan bombalı saldırılar sürerken, bu olaylarda iki kişi ölmüş 50'den fazla kişi de yaralanmıştı.

Fransa'da suçsuz insanlara karşı girişilen bu saldırı, bize yaşasaydı 23 Eylülde 70 yaşını dolduracak olan Aldo Moro'nun feci ölümünü hatırlattı. Bilindiği gibi 16 Mart 1978 günü İtalyan Başbakan'ı Aldo Moro parlamentoya giderken, "Kız Tugayları" denen terörist grup tarafından kaçırılmış ve daha sonra da öldürülmüştü.

İtalyan Hristiyan Demokrat Partisi'nin önde gelen isimlerinden biri olan Aldo Moro parlamentoda, hristiyan demokratlara komünistlerin işbirliğini öneren bir liderdi. Bu yüzden Roma'daki Amerikan elçisi A. Moro'yu "İtalyan'ın en tehlikeli adam" ilan etmişti. Kaçırılması da ne raslantı ki, savundduğu bu görüşünü parlamentoda hayata geçirmek üzere yola çıktığı güne denk geliyor.

Aldo Moro Kız Tugayları'ndan etkilenen hükümet teröristler ile bir uzlaşma sağlayıp kendisini kurtarmasını istedi. Bu isteği dile getiren tam 50 mektup yazdı. Ancak ne İtalyan hükümeti ne de Hristiyan Demokrat Partisi Aldo Moro'yu kurtarmak için en utak bir girişimde bulunmadılar.

Ölümünden yıllar sonra yakalanan katillerden biri mahkemede ifadeesinde Aldo Moro'yu kendi partisiyle İtalyan Komünist Partisi'nin işbirliğini savunduğunu içi öldürdüklerini söyledi. Kız Tugayları'nın MOSSAD'la ilişkileri biliniyor.

Paris'te ardi ardına patlayan bombalar karşısında acaba dünyoz Fransa'nın Libya'yı bombalamaya giden ABD uçaklarını hava hasasından geçirmemesinden rahatsız olanlar mı var?

Savunma İşbirliği Anlaşması bir yıl daha uzatılıyor

Reagan'a selam kölelik anlaşmasına devam

Filiz KARDAM

Savunma ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması (SİA)'nın bu yıl da 18 Eylül'de tashihinin istenmeyeceği ve bir daha telefonların, görüşmeler, bir

menesi, başının da gereken önemi vermemesi. Özal hükümetinin istenmiyor. Karımyazın dikka-tinin seçimler üzerinde toplandığı koşullarda, ülkemizin güvenliği açısından, savunma, öne-riye, çabı

yönetiminde mektupla bildirilecek, sonra yanıtını bekleyecek. Önden sonra aldığı yanıtı, ve Amerikalı yetkililerden edindiği izlenimleri göre tekrar bir "dilekçe" daha göndermek istiyor bekleyecek.

daki istatistik, Reagan yönetimine yeni bazı talimatlar verilmektedir. Bir yıl verip, ve dolayısıyla ABD'nin pazartık gücü artmaktadır.

AVRUPA

Savunma ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması (SIA)'nın bu yıl da 18 Eylül'de feshinin istenmeyeceği ve böylece anlaşmanın süresinin bir yıl daha uzadığı anlaşılıyor. Geçtiğimiz yıl içinde ABD ile bu konuda yürütülen sözümün pazarlık öylesine fiyasko ile sonuçlandı ki, Evren-Özal yönetimi bu yıl artık çok çetin bir pazarlık sürdürdüğü gösterisini yapmaya bile kalkışmadı. Dışişleri Bakanlığı çevreleri, SIA'ya ilişkin müzakereler süren anlaşmanın feshine gidilmeyeceğini, Türk-Amerikan ilişkilerinin bunları yaratmak istemediğini duyurmaya yetindiler.

Bu arada, 18 Eylül tarihini seçim kampanyası dönemine rastlansa, muhalefetin bu konuyu seçim kampanyasında gündelerdir-

mesi, başının da gerekçesi vermemesi. Özal hükümetinin işine yaradı. Kamuoyunun dikkatini sözcüler üzerinde topladığı koşullarda, ülkemizin güvenliğini açısından yaşamsal öneme sahip SIA'nın bir yıl daha yürürlükte kalması, sıradan, önemsiz bir bürokratik işlem gibi geçti.

Bitmeyen pazarlık

Dışişleri Bakanlığı SIA'ya ilişkin müzakerelerin henüz sonuçlanmadığını söylemektedir. Bildiğimiz kadarıyla SIA'ya ilişkin teknik müzakereler geçtiğimiz yıl sonlarında başlamış, ancak ABD bundan ciddiye alıp, masaya oturmaya bile yanaşmadığı için düzensiz bir şekilde yürütülmüş ve, iyi ilişkin Dışişleri bakanları arasında "mek-tup diplomasi"ye dönüşmüştür. Yani Türkiye taleplerini, Reagan

yönetimine mektupla bildirerek, sonra yazıtlarla bekleyecek. Özal hükümeti, bundan sonra aldığı yanıtı, ve Amerikalı yetkililerden ödündüğü izlenimlere göre tekrar bir "dilekçe" daha göndererek ve yine bekleyecek.

Yani ortada gerçek anlamda bir müzakere filan yoktur. Askeri yardımlar, ve ABD'nin ortak savunma sanayine katılımı konusunda hoşnutsuzluk belirtilen, sızıldan bir Türkiye, ve karşısında onu köş dinleyen, hatta zaman zaman tersleyen ve işi kendi çıkarlarına uygun, ağır bir tempoda yürüten Reagan yönetimi vardır. SIA yürürlükte kaldığı ve ABD ülresinde istediği gibi yararlanıldığı sürer, bu "mek-tuplaşmaların" sonuza dek sürmesine Washington açısından ne zarar olabilir ki? Tam tersine bu sözümün pazarlık, ve Evren-Özal yönetiminin Türk ordusuna ABD yetisi "modernleştirme" konusun-

daki ısrarlı, Reagan yönetimine yeni bazı talepler dayatması için fırsat vermede, ve dolayısıyla ABD'nin pazarlık gücü artmaktadır.

Kim ne istiyor?

Nitekim, Özal hükümeti yetkilileri, "çetin pazarlık (!)" gösterisini yapmaya çalışırken, 1986 yılı başlarında Türkiye'ye gelen ABD Savunma Bakanı yardımcılardan Perle, "Her iki tarafın da yeni bir ekonomik işbirliği ve savunma anlaşması istediğini olduğunu sanıyorum. Anlaşma zaten geçerli ve yürürlükte" diyerek SIA'nın özünü ilişkin herhangi bir müzakere yapılmadığını açıkça ortaya koymuştur. Mart ayı içinde ABD Dışişleri Bakanı Shultz'un ziyareti öncesinde de Evren-Özal yönetimi yine büyük bir raunda hazırladığı izlenimini veremeye başlamış, SIA görüşmelerinin sonuçlanmasından sefer de en başta tekstil ihracatına konan kotaların kaldırılmasına başlamıştır. Ancak Shultz Türkiye'nin öne sürdüğü talepler konusunda hiç cesaret verici olmamış gibi, bunları ciddiye almadığı, üstelik küstah bir biçimde belli etmiştir.

Anlaşılan Reagan yönetimi pazarlık, yüksek tutmaktadır... Kapalı kapılar ardında nelerin pazarlığının yapıldığını kesin olarak bilmiyoruz. Ancak, 1986 yılı içinde yapılan, Türk-Amerikan ilişkilerinin ele alındığı çeşitli toplantılarda ve Amerikan şahinlerinin demelerinde, Reagan yönetiminin Türkiye'den şimdiye dek verdiklerinden daha da fazlasını beklediği de görülmüştür.

Reagan yönetimi Türkiye'den Ortadoğu'da daha aktif bir rol oynamasını beklemektedir. Libya'ya, İran'a, Suriye'ye karşı ABD ile birlikte hareketi, Türkiye'deki üstlerini bölgeye yönelik saldırılarına tümüyle ABD'nin himayesine, kriz anında Türkiye'deki üstlerinden kaç sayısını artırmasına kolaylık göstermesini, "Voice of America" için anten kurma izni vermesini istemektedir. Geçtiğimiz Nisan ayında İstanbul'da SİSAV tarafından düzenlenen "Türkiye-ABD ilişkileri" konulu seminerinde bir Amerikan strateji uzmanı tarafından Türkiye'ye yönetilen şu sortu da ABD'nin beklentileri arasında anılmıştır: "Artık karar verir, sizin için Ararat mı önemli, yoksa NATO'nun güçlü

Richard Perle

bir üyesi olmak ve ABD yardımını artması mı?

R. Strauss-Hupe

İş baştan çarpık

SIA üzerindeki sözümün pazarlık baştan çarpık başlamıştır. ABD yönünde olduğu bir dış politika izleyen Evren-Özal yönetimi, geçtiğimiz yıl SIA'nın süresi biterken, "Bu anlaşma ulusal çıkarlarımızı uygun mu? Bu işler Türkiye'nin savunması için gerekli mi? Üstleri topraklarımızda bulunması bize net getiriyor, bizden neler götürüyor?" sorularını hiç gündeme getirmemiştir. Daha fazla ve garantili yardım koparmak, ve daha modern silahlara sahip olma histerisiyle, anlaşmayı feshetmeye niyetli olmadıkları konusunda ABD'ye yeşil ışık yakmıştır.

Böylece Evren-Özal yönetimi, 18 Eylül 1985'de anlaşmayı feshetmek hakkını kullanmayarak, hatta üzerinde görüşme açmasını bile talep etmeyip, yalnızca bazı elindeki istemleri iletmeyle yetinerek önde en büyük kozu yitirmiş, ve daha baştan ABD'ye teslim olmuştur. O noktadan sonra artık üzerinde müzakere yürütülen SIA değil, askeri yardım uğruna ABD'ye daha hangi kolaylıkların hangi koşullarda sağlanacağıdır. Pazarlanan ve fiyatı artırılmaya çalışılan da ulusal çıkarlarımızdır.

NATO'nun Güneydoğu kanadının sadık bekçisi olmakla övünen Evren-Özal yönetimi ne denli büyük bir özveri bulunduğuna kanıtlamak başka içinde Dışişleri Bakanı Shultz'a SIA sınırına karşı görüşürüz sözümün Sovyet tehdidini göstermiştir. Evren-Özal yönetimi NATO bekçisi görevini daha iyi yerine getirebilmek için

George Shultz

yonlardan 490 milyona çıkarılmasından başka hiçbir sorun elde edilemeyeceği birlikte Özal hükümeti, Reagan yönetimine hoşnutsuzluk belirtirken dışında bir şey yapmamıştır.

Nisan ayında Dışişleri Bakanı Halefoğlu mecliste, üstleri ilgili görüşmelerin "henüz bir anlaşmaya varacak kadar olgunlaşmadığını" açıklamıştı. Haziran'da Türkiye ABD'ye bu yönde çalışmaları hızlandırılmasını isteyen bir mektup sunmuştu. Eylül ayına varıldığında koşullar hala "olgunlaşmamıştı", ancak Evren-Özal yönetimi bu durumda anlaşmayı feshederek, "büyük dostuyla" ilişkilerini krize sokmak niyetinde değildir.

Turgut Özal orduyu modernize etmek istemekle bu amaçla da koşullarıyla ilişkilerini bozmaz, 30 milyar bulmuş bir borçlarını iki katına çıkararak, dilencilik ve köleliği göze alabilmektedir. Bütün bunların ulusal çıkarlarımızla ulusal güvenliğimizle ilgili olmadıkları ortadadır. ABD'nin ve NATO'nun silahların stratejileri kayıtsız şartsız kabul edilerek, Reagan yönetiminin den, Pentagon'dan ihale edilerek, ABD silah tedariklerine daha çok bağlanarak, ülkemizin çıkarlarına uygun, ulusal bir silah sanayiye kurulabilir mi?

Ne zaman olgunlaşacak ?

Geçtiğimiz yıl içinde Özal yönetimi, sürdürdüğü sözümün pazarlık sınırları çerçevesinde bile başlangıçta öne sürdüğü taleplerden bir adım atamıyormuş gibi görünüyordu. Askeri yardım miktarının güvence altına alınmasından, bir kısmı borçların silinmesinden vazgeçmiştir. Başlıklar verilen askeri yardım miktarının 215 mil-

yonlardan 490 milyona çıkarılmasından başka hiçbir sorun elde edilemeyeceği birlikte Özal hükümeti, Reagan yönetimine hoşnutsuzluk belirtirken dışında bir şey yapmamıştır.

ABD ile dostluk uğruna

Sonuçta, SIA yine yürürlükte, üstler açıktır. Bu da, hele bölgemizin barut fıçısı gibi olduğu düşünülürse, Evren-Özal yönetiminin her an tehlike altında olmasına deki, Nisan serüvenleri hazırlanan ABD, sağladığı amaçları için Türkiye'deki üstlerini de su veya bu şekilde kullanabilir. SIA görüşmelerinin henüz olgunlaşmaması olmasın buna hiç de engel değildir.

ABD ile Türkiye'nin ilişkilerinin krize girmemesi uğruna, bu tür kölelik anlaşmalarının yürütülmesi kalmış, çok politikamız, bütünüyle krize sokulmaktadır. ABD'nin yeni dış politikasına yaklaşımakla, Türkiye'nin koşullarıyla iyi ve güvenilir ilişkiler kurması engellenmektedir.

Başlıklar onurlu bir dış politika, ulusal çıkarlarımız, ve güvenliğimizi aykırı bu anlaşmanın feshini gerektiriyor. SIA feshedildiği sürer ABD ile yürütüldüğü söylenen pazarlık da yalnızca bir aldatmacadır.

İçeriği, yürürlük ve feshi koşullarıyla SIA

29 Mart 1980 tarihinde, zamanın Demirel hükümeti tarafından imzalanan Türk-Amerikan Savunma ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması (SIA veya SESA) TBMM'den geçme- diği için yürürlüğe sokulmamıştır. ABD'nin Türkiye topraklarındaki üslerini statülerini düzenleyen, ABD'ye Türkiye'deki askerleri olanağını artıran ve üslerini genişletme imkanları tanıyan bu anlaşma ancak 12 Eylül darbesinden sonra, Milli Güvenlik Konseyi tarafından, 1. Subay 1981'de Resmi Gazete ile yayımlanarak yürürlüğe konulmuştur.

SIA, "ana" ve buna bağlı üç "tamamlayıcı" (ek) anlaşmadan oluşuyor. Demirel hükümeti döneminde basına yansıdığı kadarıyla anlaşmanın ana metninin bir bölümü ve üç ek anlaşma mecliste sunulmuş, parlamentonda ve kamuoyunda gürültümlü. Bunlardan bir tanesi olan askeri üsler anlaşması başlı 13 maddede anlaşmanın içeriği konusunda ise hiçbir bilgi yoktur. Bu 13 ek anlaşma ABD'nin kullanımla bırakılan 12 üs ile ilgili ayrıntıları içerir. Bu üsler Sinop, Pirinçlik, İncirlik, Yemcek, Sahintepe, Elmadağ, Karak, Mahmudpaşa, Alesand, Karaman, Belboş ve Karaburun üsleridir.

29 Mart 1980 tarihi başlangıç olarak alınan, beş yıl süreli anlaşmanın süresi 18 Aralık 1985 günü dolmuştur. Anlaşmanın ana metninin 7. maddesine göre taraflardan biri beş yıllık süre sonunda anlaşmanın yenilenmesi istemeyorsa, 18 Eylül 1985 tarihine (yani sürenin biriminden üç ay öncesine kadar) anlaşmayı feshetmek istediği karşı tarafta bildirmek durumundadır. Eğer, taraflardan herhangi biri üç ay önceden bildiri bir ihbarda bulunmazsa, anlaşma süresi bir yıl daha uzamış sayılmaktadır. Nitekim geçen yıl böyle olmuş ve SIA'nın yürürlük süresi 18 Aralık 1986'ya dek uzamıştır.

Anlaşmanın yürürlükte olduğu sürece de taraflar, herhangi bir maddede konuşarak gözden geçirme, de- giştirme talebinde bulunarak görüşme başlatılabilecek ve üç ay içinde bir sonuçla bağlanamaz ise anlaşmanın feshedilmesi için talep bildirmek hakkına sahiptirler. Bu durumda anlaşma, 30 gün sonra yürürlükten kalkmaktadır. Yani taraflar, gerekli gördükleri herhangi bir zamanda, anlaşma sü-

resinin dolmasını beklemiden görüşme talebinde bulunabilir ve sonuç alamazlarsa anlaşmanın feshini isteyebilirler. Geçtiğimiz yıl içinde anlaşma süresi dolarken Türkiye, anlaşmanın kendisine yüklediği sorumlulukları "tam ve aksamadan" yerine getirdiği, buna karşılık yükümlüklerini gerektirdiği "askeri modernizasyonu" sağlayamadığı, söyleyerek ABD askeri üslerini düzenleyen anlaşma ile Türkiye'ye silah sanayi kurulumunda ABD desteğiyle düzenlenmiş anlaşmalar konusunda püskürttü ölü.

Bu püskürttüye bağlı olarak Ankara ABD'den şu taleplerde bulunulmuştur:

o Türkiye'ye verilen yardımlarda Yunanistan'a yapılan yardımlara kıyasla korunan 7'ye 10 oranını kaldırılması.

o ABD'nin, anlaşmada yapılacak bir değişiklik ile her yıl yapacağı yardım miktarının yüzde beş kabul edilen 12 milyar doları düzenli olarak tahsis etmesi.

o FMS ve hibeden oluşan askeri yardımlarda hibe oranının artırılması, FMS bölümü üzerindeki faiz oranlarının indirilmesi.

o ABD'nin Türkiye'ye borç olarak verdiği yardımların altı birikmiş 3,5 milyar dolarlık ana para ve faiz borcunu silmesi.

o Türkiye'ye verilen yardımların Kongre tarafından Khrns ya da başka ekimi gibi konu dışı koşullarla bağlanması olanağının kaldırılması.

ABD yönetiminin SIA konusundaki tavni ise, püskürttü ve talepler konuşulması sözümün bir görüş aynası olduğu düşünülürken anlaşmanın hiçbir değişikliği uğratan da yürürlükte kalması şeklinde olmuştur. Yarımları ise, anlaşmada yapılacak herhangi bir değişikliğin değil, yeni ilkelerin kabulüne halletmek, "dolaylı yardımlar" şeklinde ifade edildiğinden kalan yarımları artırmak halletmekle yanadır. ABD Savunma Bakanı yardımcılardan Perle, 1985 ayı hazırladığı yardımlara ilişkin birimlik raporları silmesinde, gidilmeyeceğini, Türkiye'ye ABD yardımının yönetiminin önderliği altında kesintisi uğramadan olmasını konusunda ise hiçbir garanti veremeyeceğini açıklamıştır.

Kassel'deki seminer boyunca oluşturulan çalışma gruplarında sorunlar tartışıldı

Öğretmenlerin örnek bir çalışması...

Hessen eyaleti, Öğretmenleri Yetiştirme Enstitüsü (ÖYE) bir hafta süren bir eğitim seminerini düzenledi. 50'den fazla Türkiye ve 70'den fazla Alman öğretmen katıldığı Kassel'de yapılan seminerde örnek bir çalışma yürütüldü. Şimdiye dek yapılan seminerlerden farklı olarak, seminer boyunca uzun teorik konuşmalarla çok pratik, uygulamaya ağırlık veren bir çalışma yapıldı.

Daha önceki seminerlerde yabancı öğretmenler kendi dillerinde çalışmaları anlatıyorlardı, bu nedenle Alman öğretmenlerle işbirliği sağlanamıyordu. On yıldan beri yabancı eğitim uzmanlarından çalıştığı enstitülerde bu sorunun tartışılmasıyla birlikte bir dizi sorunlar da ortaya çıktı. Enstitü görevlilerinden Incel Hilbert bu sorunun şöyle sıraladı: "Yabancı ve Alman öğretmenler okul içinde pek az bir araya gelebiliyorlardı. Yabancı öğretmenler genelde öğleden sonralar den veriyor, böylece bir birlerini yakından tanıma, birlikte

ders hazırlama, okul içi sorunların tartışması gibi olanaklar ortadan kalkıyordu. Ve karşılıklı önyargılar ve korkular da vardı. Üstelik yapılan seminerlerin çoğu ağır teorik bir çalışma ortamı içinde yapılarak okutulmuştu. Bir Hessen Öğretmenleri Yetiştirme Enstitüsü için şimdiye kadar denenememiş yeni bir çalışma şekli geliştirilerek işe başlanmaya karar verildi. Yeni çalışma şeklimiz önce Alman ve yabancı öğretmenleri birbirine yaklaştırmayı, birlikte öğrenmeyi çok haline getirme şeklinde olacak. Çalışmalarla başlandı. İki yıla yakın hazırlık sürdü. Görev alacak 11 kişilik bir komite belirlendi ve Hessen Kültür Bakanlığı'ndan izin alındı."

Seminer boyunca, oluşturulan çeşitli gruplarda eğitim sorunları, birlikte çalışma olanakları, çözüm yollarını araştırarak tartışılmaya başlandı. Sorunların kültürel etylemlere dönüşmesi yolunda gelen öneriler, hemen uygulamaya konuldu. Öğretmenlerde oluşturulan halk

dansları, eklepleri, yine iki bayan öğretmen (Inci Hilbert ve Gülay Onuk) sunduğu Karagöz, Hacıvat gölge oyunu büyük ilgi topladı. Fikrattın anlatıldığı, film ve slayt gösterilerinin yapıldığı seminerde Mehmet Güler'in resimleri ve bir grup Alman öğretmenleri "Bir Türkiye'de iken" başlıklı fotoğraflar sergilendi. Edebiyat söyleşilerinin yanı sıra, yabancı hâkamlar, bu hâkamların savunulması, gelişimle ilgili konusundaki bir açık oturum yapıldı. Açık oturuma Dr. Ekkehard, R. Barosso, H. Lomp, W. Bomborg ve D. Stütz katıldı. Seminere katılan Yücel Feyzioğlu masallardan örnekler okudu. Masalın dil gelişimindeki yerini, derslerde masallardan nasıl yararlanılabileceği konusu tartışıldı. Yeni edebiyata başlangıç Hüseyn Yigit, Selma Ceyhan ve sair Ayhan Can'ın ortak bir söyleşi yapıldı.

Öğretmenler kültürel etkinliklerin de yer aldığı bu eğitim seminerlerin tekrarlanması dileğiyle ayrıldılar.

Flor ve iyot elementleri az miktarda alındığında yararlı

Azi yarar çoğu zarar

Dış macunu tüpleri üzerinde görmüşsünüzdür: birçoğunun da "içinde flor var" diye yazar. Ana elementlerden biri olan flor (Avrupa dillerinde flour diye yazılır) insan vücudu tarafından çok az miktarda kullanılan bir madde. İşlevi dışı kaplamaları mine tabakasının daha dayanıklı olmasını sağlamak ve böylece dış çürümelerini önlemek. Özellikle çocukların dişlerini sağlam olması için beslenirken yeterince flor almalı lazımdır.

Normal beslenme yoluyla alınan flor çoğu zaman vücudun ihtiyacını karşılamaya yetmediğinden hap biçiminde yutulmak üzere flor tabletleri de var. Bunlar eczanelerde satılır. Bugün bir çok ülkede (örneğin Sovyetler Birliği, İskandinav ülkelerinde ve ABD'de) içme suyu flor katılır. Dünyada yaklaşık 300 milyon insan flor katılmış içme suyu kullanıyor. Flor sayesinde dış çürümelerinde önemli bir azalma sağlanabilir. Bunun en çarpıcı örneklerinden biri Basel'de (İsviçre) yapılmış bir araştırmada görülmüştür. İçme suyu flor katılmasıyla başlandan önce Basel okullarındaki çocukların ancak yüzde 28'inin dişleri sağlam çıkarken flor katılmaya başlandıktan yedi yıl sonra sağlam dişli çocukların oranı yüzde 50'ye yükselmış yani hemen yemen iki misli artmış.

Vücut için zorunlu olduğu halde çoğunlukla normal yollardan yeterince alınmayan bir başka element de iyot. İyot, beyin işlevlerini, kemiklerin oluşumunu ve vücuttaki bir dizi başka süreci idare

eden hormonlarda (hormonlar vücudun kendi ürettiği ve çeşitli organların işlevlerini yönlendiren son derece önemli sıvılardır) kullanılır. Vücut yeterince iyot alamazsa bu hormonları üreten gırtlaktaki bez (buna kalkanbezi veya tiroit guddesi denir) şişiyor ve guvrat denen (bazen cedre veya guşa diye de bilinir) hastalığa yol açıyor. Gırtlaktaki bu şiş bazen bir küçük çocuk başı kadar büyüyebilir.

Batu Avrupa'nın bir çok bölgesi (örneğin Federal Almanya'nın tümü) tabiatta yeterince iyot olmayan bölgelerdir. Burada yaşayan insanlar Birleşmiş Milletler Sağlık Örgütü tarafından günde alınması

zorunlu miktar olarak belirlenen iyot miktarının yansımaları alamamaktadırlar. Bu yüzden guvrat hastalığı yaygındır. Örneğin bir grup Federal Alman doktorunun araştırmasına göre Kuzey Almanya'daki Göttingen şehrinde yeni doğan bebeklerin yüzde 1'inde daha doğduğu andan itibaren bu hastalık görülmektedir. 15 yaşındaki kızların yüzde 30-40'ında söz konusu bezinin normalden fazla büyüdüğü saptanmıştır. İyot eksikliği çocukların hem vücutta, hem de zihinsel gelişmelerini olumsuz etkilemektedir. Türkiye'de de bazı bölgelerde iyot eksikliği olduğu bilinir.

Bir dizi ülkede içme suyu iyot katarak guvrat hastalığını önlemeye başlanmış sonuçlar almıştır. Örneğin Avusturya'dan bundan 25 yıl önce okul çocuklarının yüzde 40'ında guvrat belirtileri rastlanırken içme suyu iyot katılmaya başlandıktan sonra bu oran yüzde 3-4'e düşmüştür.

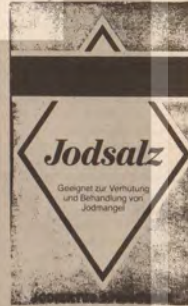
İçme suyu iyot ve flor katılmayan yerlerin bir çok araştırma ve deneylerle ispat edildiği halde bazı ülkelerde (örneğin Federal Almanya, Türkiye) sorunlar böyle bir uygulamaya geçmekte ayak dırıyorlar. Gerekeceği kadar içme suyu ya da gıbi maddelerin katılması insanların özgürlüğünü kısıtlamak anlamına geleceği iddia ediliyor. Çünkü o zaman istemeyenler de iyotlu ve florlu suları içmek zorunda kalacakmış Gelin de "İçme suyu katıştı bilinen kırk türlü zehirli sanayi atığı özgürlü-

iyot eksikliği çocukların bedensel ve zihinsel gelişmelerini olumsuz etkiler. Çocuklarını doğada iyotlu en çok bulunduğu yerler olan deniz kıyılarında götürmenizden yarar var.

gümünüzü kısıtlarken aklınız nereden, a beyler!" demeyin. Ancak sağlıklı beslenmeye dikkat eden anneler bu konuda suyu yapabilir. Gerek Federal Almanya'da, gerekse bir dizi diğer Avrupa ülkelerinde içine iyot katılmış sofra tuzları da satılıyor. Eğer normal sofra tuzu yerine bu iyotlu tuzları kullanılırsa, iyot eksikliğinden doğabilecek hastalıklar önlenmiş olur.

Son olarak şunu da ekleyelim. Gerek iyot, gerekse flor ancak çok az miktarda alınması gereken maddelerdir. Bunların fazla miktarda alınması sağlığa zarar verebilir. Bu yüzden "çocuğumun dişleri sağlam olsun" diye fazla miktarda flor hapi içirtmeye kalkışmak gerekir.

Okuyucularımıza yardımcı olabilmek için Federal Almanya'da piyasada satılan iyotlu sofra tuzlarından birinin ambalajını basıyorduz.

Masal dilemeden önce

tamurcuk
postası

Az gittik, uz gittik

Nazım Hikmet

az biraraya gelebiliyorlardı. Ya-bancı öğretmenler genelde öğleden sonraları ders veriyor, böylece bir-birlerini yakından tanıma, birlikte

öğretmenler kültürel etkinlikler de veriydik bu eğitimci seminerlerin tekrarlama diyeği ayırdılar.

GÜLDÜŞÜN

Acaba bu da su mu ?

Adamın biri Özal'a "Ayı" dediği için Mahkemede bir yıl hapsi istendi.
Adam Hakime:
-Sayın hakim bey Özal'a "ayı" demek suç olabilir. Bir ayıya beyefendi demek suç mudur?
Hakim sakince cevap verir:
-Hayır suç değil! deyince adam kendisini dava eden Özal'a dönerek:
-İyi günler beyefendi! güle güle! der-

Cengiz Gider/Mainz

Köy kahvesinden bazı konuşmalar

-Bu Evren yaman adam...
-Gene ne oldu ne var? Tutturdun bir Evren... Evren...
-Baksana kardeşim gözlerini ba-

şılamış.
-Ne demek o, hiçbirşey anlamadım
-Evren, gözlerini bağışlamış, yani senin anlayacağın ölüdükten sonra

-Yani o adam Evren'in gözüyle mi görecektü dünayi? Bırak kör kalsın daha iyi!
-Hele sus da şu haberi sana baştan okuyayım.
-Oku bakalım.
-Cumhurbaşkanı Evren göz bankasına gözlerini bağışladı!...
-Dur...dur...dur... bu gazetede de var aynı haber. Bana kalırsa bu daha güzel bir başlık atmış.
-Nasıl yani?
-Kenan Evren ölüdükten sonra da görecektü.
-Bu başlığın neresi güzel? Anlamadım doğrusu...
-Bak. Dinle... Benim anladığım şu; Bana kalırsa gazeteci açık, açık yazmamış. Yazmamış anma, şu demeye getiriyor olmalı.
-Ne demeye getiriyor olmalı? Lafı geveleyip duracağına anlat, be adam!...
-Gazeteci efendinin, Evren sonunu görmek istiyor, diyesi var da diymiş herhal...
-İh ha... anladım. Musollini'ye mi benzecektü, Hitler'e mi benzecektü diye merak ediyordur. zaar!..

Gencer Uçar

Masal dinlemeden önce...

Sevgili çocuklar Masal dinlemeyi sever misiniz? Bir ağızdan "evet" diye haykırdığımızı duyar gibiyiz. Güzel şiirleri, çocuklar için yazdığı masallarla yakından tanıdığımız Nazım Hikmet de çocukken masal dinlemeyi çok sevmiş.

Artık masal dinleme yarışını geçip de baba olduğunda çocuklar için güzel bir yazı yazmış. Sizin için biz de bu yazıyı köşemizde yayınlıyoruz.

Türkiye Postası

Az gittik, uz gittik

Ninemin dizine koyardım başımı. Damarları çıkık, kurumuş sarı bir kestaneye yaprağına benzeyen eli başımın üstünde doladı... Çocukların gözüne uykuyu, yıldızı bir gece gibi dolduran masalları söylemesini bilirdi ninem.

Masallar birbirine benzerdi. Her masalın bir yeri vardı ki, ninem oraya gelince, gözünden yanaklarına uyku karınlık bir su gibi aksa da, başımı kaldırırdı, yüzümü buruşturarak onun yüzüne bakardım. Nasıl bakmayayım: "Yolcular yola çıkar, Keloglan demir kunduralarını giyer, dağlara düşer, halkanın küçük oğlu çeşme başındaki ağaçta ağlayan sevgilisini aramaya koyulur, ama hepsi, az giderler, uz giderler, dere tepe düze giderler, bir dönüp arkalarına bakarlar ki, bir arpa boyu yol gitmişler."

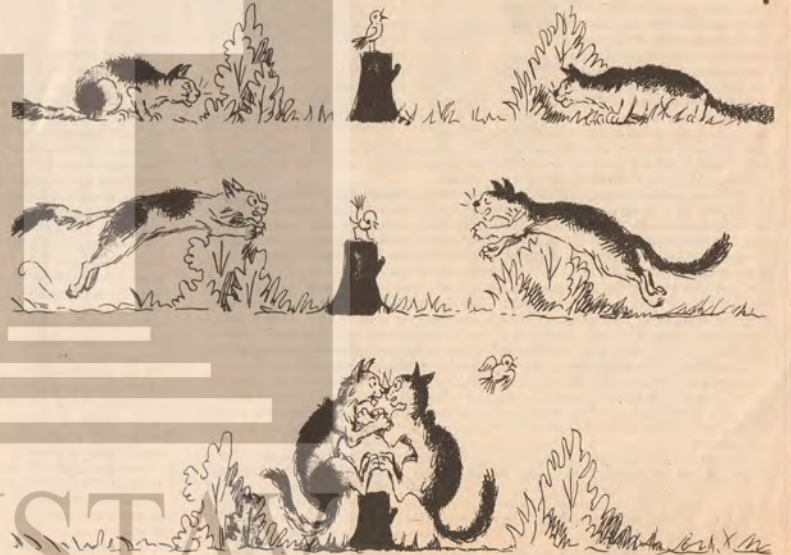
Az gidip, uz gidip, dere tepe düze gidip, arkaya dönülüp bakılınca bir arpa boyu yol gidiğini görmek yok mu, işte bu benim küçükük kafamın almadığı nesneydi.

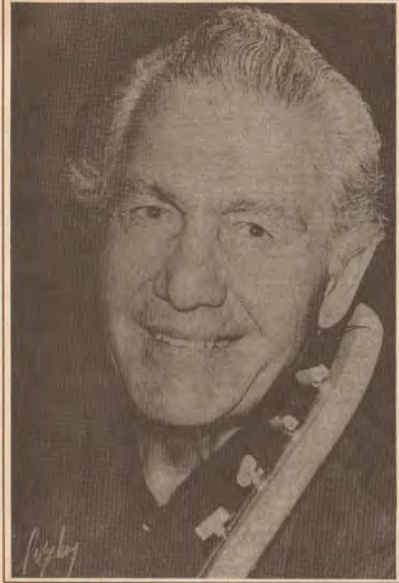
Ninem çoktan öldü. Ben kocamın gitti. Ama yine şu "az gitmek, uz gitmek"i kavrayamadım bir türlü. Bu ortaçağ kafasının masallara dek soktuğu gidişi, benim yirminci yüzyıl kafam nasıl kavrasın?

Ben daha dede olmadım, daha torunum yok... Sekiz yaşında tosun gibi bir oğlum var. Ninesi ona masal söylerken, tam "az gittik" yerine gelince, sözü ben alıyorum, sesime inanın sesini katarak şöyle diyorum:

"Çok gittiler, dere tepe yok ettiler, bir de dönüp baktılar ki, görünmüyor kalkılan yer!"

Bir minik kuş ve iki kedi

Ölümünün 1.yılında

Ülkemizin yetiştirdiği seçkin halk ozanlarından Ruhi Su aramızdan ayrılmak bir yıl oldu. Yaşamı ve sanatı üzerine çok şeyler söylendi, yazıldı, daha da yazılacak, söylenecek.

Tüm yaşamı boyunca ezilenin, haksızlığa uğrayanın yanında olan Ruhi Su'nun cenaze töreninin yığınca olmasına bile tahammülü yoktu faşist rejimin. Ölümünün birinci yılında ise, öğrencilerine Ruhi Su'yu övüp ödeğer bir halk ozanı olarak anlatan öğretmen hakkında soruşturma açıyor. Boğaziçi Üniversitesi'ne bağlı Robert Kolej'de edebiyat öğretmeni R. Günaysu bir öğrencisinin sorusu üzerine Ruhi Su'yu bu şekilde anlatması suç unsuru teşkil ediyor. İşte büyük ozana rejimin verdiği değer.

Ancak tüm baskı ve engellemelere rağmen Ruhi Su ölümünün 1. yılında20 Eylül 1986 günü çeşitli etkinliklerle anıldı. Sabah saatının Zincirlikuyu'daki mezarının başında yapılan anma toplantısına ailesi, yakınları ve sanatçı dostları katıldı. Adnan Cemil'in, mezan başında bir konuşma yaptığı anımdan sonra Dostlar Tiyatrosunda büyük bir toplantı düzenlendi. Onat Kutlar ve Zeynep Oran'ın konuşmalarından sonra Genco Erkal şiirler okudu, Ruhi Su'nun Avustralya konserinin video bandı izlendi.

Fotoğraf

Ö'nun sanatçı kişiliğinin en etkileyici özelliği bilinçtir

Ruhi Su'yu anlamak

Ruhi Su'nun sanatçı kişiliğinin en etkileyici özelliği nedir diye sorulsa, hiç duraksamadan bilinç diye cevap veririm. Onun çok yönlü yaratıcılığı ile tüm insanlığa sunduğu güzellikler; olağanüstü güzel, sıcak sesinin, büyük yeteneğinin; ama bunlardan daha çok onun sağlam bilincinin ürünleridir.

Ruhi Su türkülerini seçmede bilinçlidir. Kendisiyle yapılan bir söyleşide şöyle diyor: "... milyonlarca yıldan beri oluşup gelen iki önemli şey var dünyada, biri insanın kendisi, biri de türküler... Ne kendi memleketimde, ne de dünyada, halkı sevip de türkülerini sevmeyen bir insana rastladım. Hele dünyanın bütün toplumlarında şaşılacak bir türkü tutkusu var."

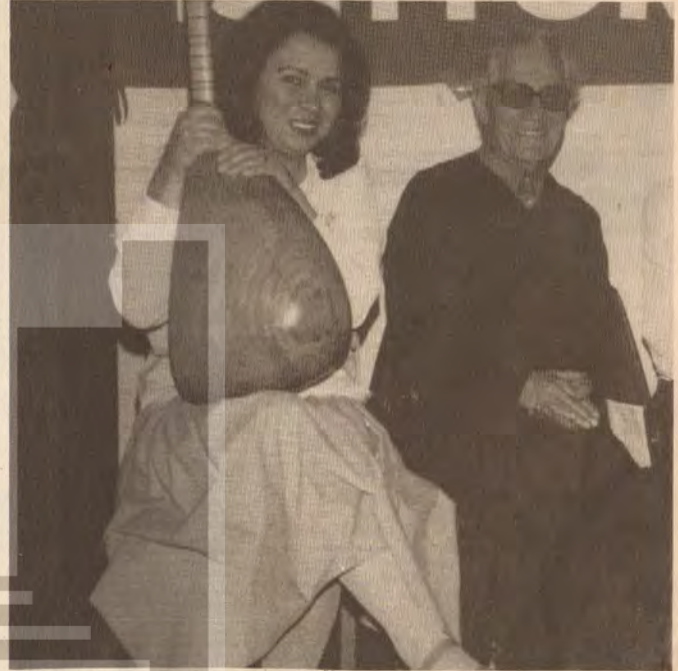
Ruhi Su sesini kullanmada bilinçlidir. Ses eğitiminin sağladıkları teknik olanakları Türkçenin kurallarına göre şarkı söylemede uygular. Her türlü kişi söyleyişin dışına çıkarak Türkçenin müziğine, vokallerine, vokallerinin renklerine uygun bir söyleyiş yaratır. Bu söyleyiş Almanca, İtalyanca ya da İspanyolca vb. dillerinin vokallerini, ses renklerini kullanarak Türkçe şarkı söyleyiş tarzlarından bütünüyle ayndır. Böylece Ruhi Su Türkçe şarkı söylemede bir okul yaratır.

Ruhi Su türkülerini yorumlamada bilinçlidir. Ruhi Su'nun söyleyişinde türküler gerçek anlamlarına yeniden kavuşurlar. Sözgelimi yıllarca radyoda "Sivas'tan bir şaplak havası" diye sunulan bir türkü vardır. Dümbelek ve saz ordularının arkasına saklanarak yorgun, anlaşılmasız mızımlanmalarla söylenir durur. Türkü ancak Ruhi Su'nun sesinde gerçek anlamını kazanır ve aslında Pir Sultan Abdal'ın darağacının dibinde zulme karşı yenik düşünün acısıyla ama tutulan yola inancın başeğmezliliği ile söylediği değişiklikten biri olduğu ortaya çıkar.

Münafığın her dediği oluyor
Gül benizimiz sarılaban soluyor
Gidi Mervan, şad oluban gülüyor
Katip arzuhalim yaz dosta doğru
Aşamazsan telli turnam dön geri

Günümüz kitle iletişim araçları radyo, televizyon, sinema vb. aracılığı ile duyusal kısırlığa, uyuşukluğa uğratılmış kitlelerin bir şarkıyı, bir türküyü acıklı ya da eğlencili sıfatları dışında algılayamama yoksulluğuna karşı bilinçli bir savaktır bu aynı zamanda.

Ruhi Su sazi ile türkülerine eşlik ederken bilinçlidir. Ruhi Su'nun sazi türkülerine eşlik aracı olarak seçmesinde Anadolu halkının saza duyduğu saygı, sazin yüzyıllar içinde türkülerini oluşturduğu bütünlük ve sazin türkülerle yapıt olan tarihsel önemidir. Bununla birlikte Ruhi Su sazin tüm özgün güzelliklerine karşın özellikle çokseslilik uğruna sınırları zorlanmaması gereken bir

1979 Frankfurt Gençlik Festivali'nde Ruhi Su ve Sümeyra

çalgı olduğu inandırıcıdır. Saz, saz gibi çalındığında özgün ve güzeldir. Saz onun müziğinde türküyü destekleme görevini yüklenmiştir sadece. Bu konuda Ruhi Su gereğinden fazla alıcak gönüllüdür. Her fırsatta saz çalma konusunda iddialı olmadığını, esas ortaya koymak istediği şeyi sesle ortaya koyduğunu söyler. Gerçekten de Ruhi Su söyleyiş ve tavrı ile bir eser koymuştur ortaya. Bu eseri yaratmada sazin yüklen-

diği işlev Ruhi Su'nun üslubu ile bütünlük içindedir.

Bu yazıyı Hasan Hüseyin'in şu sözleri ile bitirmek istiyorum: "Ruhi Su, işlenmiş sesin ötesinde başka bir şey. Örneğin bilinç, örneğin sesin başkaldırısı, örneğin halkın diri yanı, durmadan yenilenen yanı. Ruhi Su'yu dinlerken tarih bilinci ile karşılaşmak elde değil."

İçeriden Dışarıya

... Su'yu dinlerken tarih bilinci ile coşmamak elde değil."

Sempozyumun üçüncü gününde çocuk ve gençlik edebiyatı eleştirme ve bilim adamları söz aldılar. Dördüncü gün yayınlar, çeviri sorunları, ulusal uluslararası temsil hakları gündemin ana konusunu oluşturdu. Beşinci gün Amsterdam yakınlarındaki yazar ve sanatçıların merkez binası ziyaret edildi: Tüm ülkelerden Türkiye'ye çocuk ve gençlik kitaplarının daha fazla ilgi görüp, tirajların öteki kitaplardan daha fazla olduğu belirtildi. Sovyetler Birliği'nde yarınyollara varan çocuk dergisi ve yüzünlere varan kitap baskıları birçokşunu şaşırttı. Gelecekte de bu tür sempozyumların çeşitli ülkelerde sürdürmek kararlılığı ile sempozyum sona erdi.

Diyafram sayıları	1	1,4	2	2,8	4	5,6	8	11	16	22	32	45
Diyafram katları	1	2	4	8	15	32	64	128	256	512	1024	2048

f2.8

f4

f5.6

f8

f11

f16

Diyaframın çeşitli açıklıkları

SİZİN İÇİN GÖRDÜK, DUYDUK, OKUDUK

Türkiye Postası

DEDİLER Kİ...

"Memlekette seçim var, başka manalara çekilir, bu nedenle konuşmayacağım." Cumhurbaşkanı Kenan Evren

"Vah vah çok üzüldüm. Madem tiftiğiniz para etmedi. Bu yıl tiftik ekmeğin bari." Başbakanın eşi Semra Özal

"Ben veteriner hekimim. Sizi nasıl susturacağımı bilirim." Eski başbakan, yeni ANAP'lı kabadayı milletvekili Şükrü Yüzbaşıoğlu

"Benim özelliğim başka. Tüm Türk toplumdaki erkek ka-

"Aç tokun yüzüne bakmakla doymaz"

Bu resim "bölücülere" karşı girişilen operasyonlar sırasında çekilmemiş. Turgut Özal seçim gezileri sırasında artık her türlü silahlı donatılmış komandolar tarafından korunuyor. Anlaşılan Özal ve ekibi aç vatandaşlardan korkuyor. Zira nereye davullu, zurna, çalgılı bir ANAP seçim ekibi gidip, tokluk edebiyatı yapmaya başlasa, vatandaşlar açım diye bağırıyor, kimisi hemen oracıkta açlıktan yığılıveriyor. İşte size iki örnek:

— 28 bin lira maaş alıyorum, 22 bin lira ev kirası veriyorum. 6 bin lira ile nasıl geçirimir, izah edermisiniz?

— Yalan söylüyorsunuz. Sayın başbakanım, ben açım.

— Aç olan ayakta durabilir mi?

Senin reyine ihtiyacım yok, hadi yürü, daha önce kime oy verdiysen ona ver.

— Size vermiştim.

Bu konuşmalar Ankara'da ANAP'ın seçim gezisi sırasında Başbakan Turgut Özal ile MKE'nde Tasarım adına işçi olarak çalışan 28 yaşındaki Dürmuş Ünal arasında geçti.

Zonguldak'ta ANAP adayı Şadi Pehlivanoglu tokluk

edebiyatı yaparken, birgenc "Aç tokun yüzüne bakmakla doymaz ki, açım ben aç..." diyerek yere yığıldı. Açlıktan yere yığılan gence reva görülen işlem de karakola götürmek oldu.

Dürmuş Ünal ise başbakanla böyle konuştu diye, patronu tarafından isten atılmakla tehdit ediliyor.

ANAP ekibi aç vatandaşların haykışlarından kur, tulmanın yolunu sonunda sıkı güvenlik önlemlerinde buldu.

Korkunun ecele faydası yok.

Başbakan, sıkı güvenlik önlemleri altında dolanıyor

Tokluktan bahseden ANAP adayı Şadi Pehlivanoglu'nu dinlerken...

Açlıktan bayıldı!

Zonguldak'ta "Aç tokun yüzüne bakmakla doymaz ki" diye bağırarak Devrekli Hüseyin'i polisler hastaneye değil, karakola götürdü

Zonguldak'ta Bakacakları köyünde konuşan ANAP Milletvekili adayı Şadi Pehlivanoglu tokluk edebiyatı yapıldıktan sonra, eskiden Ordu milletvekilliği Kenan Özal'da Çetin Altan'ın nası olduğunu bilirdi

Açayan çek ama ekmecek veren yok

Devlet hayali ihracat yapıyor

Bilindiği gibi 12 Eylül'den sonra izlenen ekonomik politikayla ihracatımız neredeyse patlama (!) noktasına geldi. Şu günlerde ise ihracat mallarımızın çeşitlerinin arttığı gözleniyor.

Şimdi de Pakistan'a seçim yasası ihraç ediyoruz.

Evren'in can kardeşi, daha doğrusu kader arkadaşısı Pakistan Devlet Başkanı Ziya Ül Hak'ın görevlendirdiği bir heyet Ankara'da incelemelerde bulunuyor.

Heyetin başkanı ülkelerine dönüşüne hazırlayacakları seçim yasasında Türk modelini kullanacaklarını açıkladı.

Son günlerde tüm dünyada iletiliş araçları Pakistan'da Ziya Ül Hak'ın diktatörlük rejimine karşı muhalefet güçlerinin yaygınlaşan protesto gösterilerini veriyor. Ziya Ül Hak'ın oturduğu koltuk pek sağlam değil artık. Geniş yelpazede oluşan muhalefet, diktatörün gitmesini, ülkede demokrasi istiyor.

Anlaşılan Ziya Ül Hak da sevgili kardeşinin modelini ithal ederek halkına de; mokratik bir seçim yasası sunmak istiyor. Al sana Türkiye'den bir hayali ihracat daha. Hem de bizzat devlet eliyle.

Beni yika, ama ıslatma

Yazının başlığını okuyunca mutlaka "Haydi canım saçma, ıslatmadan yıkama olur mu?" diyeceksiniz. Olur olur hal eibi olur. Ol-

"Benim özelliğim başka. Tüm Türk toplumundaki erkek karakterlerinin belirli özelliklerini taşıyorum." **Sinema sanatçısı Kadir İnanır**

"Benim Özal'a söylediklerimi birisi bana söylese ben onu vururum. "DYP Genel Başkanı Hüsamettin Cindoruk

"Emneleceğim cevap vermem, aklı gelsin"
"Yumuşak atın tekmesi pek olur, biz öyleyiz." **Başbakan Turgut Özal**

"Biz vaktiyle köyden köye okula giderdik, hepsi olur." **Yol isteyen vatandaşın milletvekili aday ve Dışişleri Bakanı Halil Halefoğlu'nun cevabı**

"Size başkan getiriyoruz, hala orada gölgede duruyorsunuz, yaklaşın, yaklaşın"
"Hadi bir koşun da Türk çocuğu nasıl koşarmış. Sayın Dışişleri Bakanımız bir görsün. "ANAP'ın seçim kampanyasında başkanımızın **Erkal Zenger**

"Misilleme yapıp yapmamak konusunda dünyaya hesap vermek zorunda değiliz." **İsrail Savunma Bakanı İzak Rabin**

"Terörü dışardan yönlendirildi. Olayları doğru değerlendirmek lazım. Yöneticileri uyandırıyor. Eski olayları tekrar yaşayabiliriz." **MHP eski Genel Başkanı Alpaştan Türkes**

Kime özgürlük, kime sosyal felaket

ABD'de iş piyasasının biraz kıpırdama göstermesinin faturasını, ülkenin çalışanları, işkoşullarının kötüleşmesi, ücret ve sosyal hakların kısıtlanmasıyla ödüyorlar. FAC araştırma enstitüsü WSI'nin konuyla ilgili araştırmasının sonuçları şöyle:

Buna göre, ABD'de tüm çalışanların gerçek ücretlerinde 1974'den bu yana yüzde 12 düşüş olmuş. Yaşam düzeyleri FAC'den daha düşük (!) Her 6 çocuktan biri sosyal felaket içerisinde büyüyor. Karaderili çocuklar arasında bu durum her iki çocuktan biri.

Yasalarla belirlenen 3,35 dolar saat ücreti 1978'den bu yana artırılmamış. 8 milyondan fazla emekçi taban ücreti, yani saatte 3,35 dolara çalışıyor. İzin konusu da aynı. ABD çalışanları, kapitalist ülkeler arasında en az yıllık izne sahip. (Yılda ortalama 9 gün). Çalışanları işten çıkarmalara karşı koruyucu hiçbir yasa yok.

Haftada çalışan süre ortalama 44,8 saatle, savaş sonrasının rekor seviyesine ulaşmış. Düşen yaşam düzeyinin dengeleştirilmesi için kadınlar, okul çağındaki çocuklar ve gençler arasında çalışanlar oranı giderek artıyor. Ailenin erkekleri arasında ikinci bir iş arayanların sayısı yükseliyor.

Bütün bu uğraşlar da yaşam düzeyini korumaya yetmiyor. İnsanlar hergün artan bir oranla "tasarruflarından" yiyorlar. ABD'de tüm tasarruflar oranı bu nedenle 1982'de yüzde 6,2'den, 1986'da yüzde 2'ye düşme gösteriyor. Her ABD'li emekçi ailesinin ortalama borcu 1984'e oranla yüzde

8 artış göstererek, 1985'de 33 bin dolara yükseliyor. Buna karşın işverenlerin kârları hızla artarak, 1980'de net 91 milyar dolar olan kârlar, 1985'de net 233 milyar dolara ulaşıyor.

İşte Reagan'ın "binbir" olanaklar ve "özgürlükler" ülkesi. Sormak gerekir: Kime özgürlük, kime sosyal felaket?

Kim kimden hesap soracak?

ABD'nin eski kovboy cumhurbaşkanı Reagan, ABD halkını uyuşturucu madde ile savaşa çağırmış. Televizyonda yaptığı konuşmada Reagan, ayrıca dünyadaki son terör olaylarını örnek göstererek tüm dünya ülkelerine terörizmle mücadele çağrısı yapmış. Terör örgütleri, kışkırtıcılarından hesap sorulacak. Şöyle söylemiş.

Bak şu Reagan'ın yaptığı iş! Sanki başka işi gücü kalmamış gibi, herif şimdi de kendi kendisiyle mücadele etmeye, kendisinden hesap sormaya başlamış.

Yazının başlığını okuyunca mutlaka "Haydi canım saçma, ıslatmadan yıkama olur mu?" diyeceksiniz. Olur olur bal gibi olur. Olmazsa Avrupa Ekonomik Topluluğu (AET) oldurur. Bakın size AET'nin, ırkçı Güney Afrika rejimini ıslatmadan nasıl yıkadığını anlatalım.

Aylardır yılan hikayesine dönen AET'nin bu ülkeye "boykot" uygulama tartışmaları, "dağın fare doğurmasından" sonra nihayet sona erdi ve "boykot" kondu. Hem de ne boykot. Buna göre AET ülkeleri G. Afrika'dan demir çelik ve para biçiminde altın almayacak.

İlyama AET ülkelerinde zaten demir çelik enflasyonu, yani fazlası var. Herifler tam 5 yıldır üretim sınırlaması yapıyorlar. Altın para almayı boykot ediyorlar, ama altının külçe halinde AET ülkelerine girmesi yasaklanmıyor. Dolayısıyla, altın külçe halinde Avrupa'ya getirilip, burada para biçiminde basılması "boykotu" ortadan kaldırmış olacaktı.

AET'nin uygulaması "şimdilik" geriye ittiği "boykot" konularından biri de, AET ülkelerinin G. Afrika'ya yapacağı yatırımların durdurulup, durdurulmaması. Ne olacak yani! İster-

se durdurma kararı alınsın. İsviçre bankaları üzerinden "Sahibi meçhul" yatırımlar yıllardır zaten yapılıyor.

İrkçi rejimi canevinden vurabilecek, en etkili boykot aracı olan kömüre boykot konulması ise kesinlikle reddedilmiş. Güney Afrika'nın AET ülkelerine yılda 2,6 milyar dolarlık kömür sattığını düşünersek, AET boykotlarının ne denli etkisiz olacağı ortaya çıkar.

"Dostlar alışverişte görsün" örneği, etkili olmaya boykot, etkili olabileceği boykot dışı bıraktıkları sonra ırkçı başkan Botha'nın "Boykot bizi etkilemez aksine daha güçlendirir" sözleri galiba doğru çıkacak.

Şimdi anladınız mı, AET'nin G. Afrika'yı ıslatmadan nasıl yıkadığını?

Zeynep Özal'ın ucuzluğu

Yandaki fotoğrafı, Turgut Özal'ın kızı ve damadı Zeynep-Asım Ekren çiftinin Bağdat caddesindeki ünlü butiklerinin fotoğrafını, Türkiye'ye izne giden bir okurumuz çekip gönderdi.

Rivayete göre, İstanbul'da başbakan ve çevresine ya da devlet dairelerinde bir işi, çıkarı olanları önce Zeynep Özal'ın dükkânına girip, biraz para harcaması gerekiyor. Dükkâna girip, kendinizi tanıtmamız, işinize göre bir etiket seçip, çek bırakmanız yeterli olabiliyor.

Ancak babasının aksine Zeynep Özal dar gelirli de düşünerek, dükkânında ucuzluk yapmış. Yine okurumuzun bildirdiğine göre, 35 bin liralık bir tişörtü, 75 bin liralık bir kazağı, 135 bin liralık bir elbiseyi ya da 50 bin liralık penye bir eteği yüzde 50-60 hatta 70'lere varan bir ucuzlukla alabilirsiniz. Ne kadar ucuz değil mi?